

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษา เรื่อง “การเสริมพลังอำนาจด้วยการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลภาคกลาง” เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล และปัจจัยทรัพยากรการบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลภาคกลาง ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ที่มีผลต่อเทคนิควิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อเสริมพลังอำนาจให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของของกลุ่มครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน รวมถึงปัจจัยทรัพยากรการบริหารในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่เน้นคุณลักษณะครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ครูศรช.) และเทคนิควิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลภาคกลาง ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ที่เสริมพลังอำนาจแก่ชุมชนให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มประชาชน ความเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เทคนิควิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลภาคกลาง ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ที่เสริมพลังอำนาจแก่ชุมชนให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเสริมพลังอำนาจแก่ประชาชนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลภาคกลาง ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5

ตอนที่ 4 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทรัพยากรการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลกับปัจจัยทรัพยากรการบริหารของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนทั้งสี่ด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและเทคนิควิธีการสอนนอกระบบโรงเรียนกับการเสริมพลังอำนาจแก่ผู้เรียนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทรัพยากรการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการเสริมพลังอำนาจแก่ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5

ตอนที่ 5 วิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลที่ได้โดยสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

ตอนที่ 6 วิเคราะห์เอกสารจากข้อมูลเอกสารขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตอนที่ 7 วิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลที่ได้โดยสนทนากลุ่ม

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล และปัจจัยทรัพยากรการบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลกลาง ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ที่มีผลต่อเทคนิควิธีการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อเสริมพลังอำนาจให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

ตอนที่ 1.1 สถานภาพของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 11 สถานภาพของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล

ลำดับ ที่	สถานภาพ	ผู้ปฏิบัติงานใน อบต. ชั้น 1	ผู้ปฏิบัติงานใน อบต. ชั้น 3	ผู้ปฏิบัติงานใน อบต. ชั้น 5	รวม	ร้อยละ
1	เพศ ชาย	24	24	19	67	72.8
	หญิง	10	5	10	25	27.2
	รวม	34	29	29	92	100.0
2	อายุ 18 – 25 ปี	1	1	2	4	4.3
	26 – 35 ปี	16	9	11	36	39.1
	36 - 45 ปี	13	15	9	37	40.2
	มากกว่า 45 ปี	4	4	7	15	16.4
3	การศึกษา ปวช. – อนุปริญญา	5	9	7	21	22.8
	ปริญญาตรี	21	6	13	40	43.5
	สูงกว่าปริญญาตรี	4	2	-	6	6.5
	อื่นๆ (ประถมศึกษา/มัธยมศึกษา)	4	12	9	25	27.2
4	ดำรงตำแหน่ง					
	ประธานกรรมการบริหาร อบต.	6	4	5	15	16.4
	ปลัด อบต.	3	6	4	13	14.1
	รองปลัด อบต.	6	-	-	6	6.5
	หัวหน้าสำนักปลัด	5	-	-	5	5.4
	ส่วนโยธา	3	3	4	10	10.9
	ส่วนการคลัง	3	3	5	11	11.9
สมาชิกสภา อบต.	8	13	11	32	34.8	
5	ระยะเวลาการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 1 ปี	2	1	6	9	9.8
	1 – 3 ปี	16	9	8	33	35.9
	มากกว่า 3 ปี	16	19	15	50	54.3

จากตารางที่ 11 แสดงว่า กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลภาคกลาง ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 เป็นเพศชาย จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 72.8 และเป็นเพศหญิง จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 และรองลงมาคือผู้ที่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 39.1 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5 และรองลงมาจบการศึกษาระดับอื่นๆ คือ ประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 ส่วนใหญ่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภา อบต. จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 34.8 และรองลงมาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหาร อบต. จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานมากกว่า 3 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 54.3 และรองลงมามีระยะเวลาการปฏิบัติงานระหว่าง 1-3 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 35.9

ตอนที่ 1.2 ปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการเสริมพลังอำนาจให้แก่ประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

ตารางที่ 12 ปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ประกอบด้วย คน เงิน วัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ และการบริหารจัดการซึ่งมีสี่ขั้นตอน คือ การวางแผน การจัดกระบวนการหรือการเตรียมการ การดำเนินการ และการประเมินผล กับการเสริมพลังอำนาจให้แก่ประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

ปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการของ อบต.	ชั้น 1		ชั้น 3		ชั้น 5	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
คน – ความเพียงพอ	3.44	0.61	3.21	0.60	3.33	0.59
คน – ศักยภาพ / ความสามารถ	3.41	0.73	3.19	0.60	3.15	0.53
เงิน – ความเพียงพอ	3.09	0.73	3.00	0.72	3.09	0.63
วัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ – ความเพียงพอ	3.58	0.75	3.26	0.72	3.50	0.72
วัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ – ใช้การได้	3.58	0.79	3.28	0.73	3.47	0.71
การบริหาร – การวางแผน	3.32	0.67	3.27	0.73	3.33	0.69
การบริหาร – การจัดกระบวนการ	3.29	0.66	3.23	0.74	3.23	0.65
การบริหาร – การดำเนินการ	3.29	0.66	3.16	0.77	3.23	0.69
การบริหาร – การประเมินผล	3.14	0.80	3.12	0.75	3.16	0.87

จากตารางที่ 12 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของตัวแปรในองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ละชั้นมีความแตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่ค่าเฉลี่ยของตัวแปรใน อบต. ชั้น 1 จะสูงกว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปรในชั้น 3 และชั้น 5 มีค่าเฉลี่ยของตัวแปรบางตัวเท่านั้นของ อบต. ชั้น 3 และ อบต. ชั้น 5 ที่มีค่าใกล้เคียงกัน ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ในจำนวนนี้มีเพียงค่าเฉลี่ยของปัจจัยทรัพยากรการบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ ใน อบต. ชั้น 1 เท่านั้นที่จัดอยู่ในระดับดี คือ มีค่าเฉลี่ยในแง่ความเพียงพอ เท่ากับ 3.58 และค่าเฉลี่ยในแง่ใช้การได้ เท่ากับ 3.58

ตอนที่ 1.3 การเปรียบเทียบปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการ คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ และการบริหารจัดการ ในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 โดยภาพรวม ที่มีผลต่อเทคนิควิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อเสริมพลังอำนาจแก่ประชาชนให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของปัจจัยตัวแปรขององค์การบริหารส่วนตำบล

ปัจจัยตัวแปร		ผลบวกกำลังสอง	ชั้นแห่งความ	ความแปรปรวน	F	ระดับนัย
		(SS)	เป็นอิสระ(df)	(MS)		สำคัญ
คน – ความเพียงพอ	ระหว่างกลุ่ม	0.84	2	0.42	1.16	0.32
	ภายในกลุ่ม	32.20	89	0.36		
	รวม	33.04	91			
คน – สักยภาพ/ความสามารถ	ระหว่างกลุ่ม	1.21	2	0.61	1.52	0.22
	ภายในกลุ่ม	35.59	89	0.40		
	รวม	36.80	91			
เงิน – ความเพียงพอ	ระหว่างกลุ่ม	0.17	2	0.08	0.17	0.84
	ภายในกลุ่ม	43.11	89	0.48		
	รวม	43.28	91			
วัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ – ความเพียงพอ	ระหว่างกลุ่ม	1.64	2	0.82	1.53	0.22
	ภายในกลุ่ม	47.65	89	0.53		
	รวม	49.29	91			
วัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ – ใช้การได้	ระหว่างกลุ่ม	1.36	2	0.68	1.22	0.30
	ภายในกลุ่ม	49.68	89	0.56		
	รวม	51.04	91			
การบริหาร – การวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	0.05	2	0.03	0.05	0.95
	ภายในกลุ่ม	43.49	89	0.49		
	รวม	43.54	91			

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ปัจจัยตัวแปร		ผลบวกกำลังสอง (SS)	ชั้นแห่งความ เป็นอิสระ(df)	ความแปรปรวน (MS)	F	ระดับนัย สำคัญ
การบริหาร – การจัดกระบวนการ	ระหว่างกลุ่ม	0.07	2	0.03	0.07	0.93
	ภายในกลุ่ม	41.38	89	0.46		
	รวม	41.45	91			
การบริหาร – การดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	0.26	2	0.13	0.26	0.77
	ภายในกลุ่ม	44.83	89	0.50		
	รวม	45.10	91			
การบริหาร – การประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	0.03	2	0.02	0.03	0.97
	ภายในกลุ่ม	58.48	89	0.66		
	รวม	58.50	91			

$P < .10$

จากตารางที่ 13 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของตัวแปรปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการขององค์การบริหารส่วนตำบล แม้ว่าจะมีค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกัน แต่จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวพบว่า ค่าระดับนัยสำคัญ มากกว่า .10 จึงสรุปว่าปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละด้านมีผลต่อเทคนิควิธีการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อเสริมพลังอำนาจแก่ผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน โดยมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 1.4 การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการ คือ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ และการบริหารจัดการ ในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ที่มีผลต่อเทคนิควิธีการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อเสริมพลังอำนาจแก่ประชาชนให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน ดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรปัจจัยทรัพยากรการบริหารที่ประการของ
องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ครั้งละหลายคู่

Multiple Comparisons (LSD หรือ Fisher's Least-Significant Difference)

ปัจจัยตัวแปร	(I) La	(J) La	ผลต่างค่า	ความคลาด	ระดับนัย	ระดับความ	ขีดล่าง	ขีดบน
			เฉลี่ย	เคลื่อนมาตรฐาน	สำคัญ	เชื่อมั่น 95%		
			(I-J)					
คน – ความเพียงพอ	1	3	0.23	0.15	0.13	-0.07	0.53	
		5	0.11	0.15	0.46	-0.19	0.41	
	3	1	-0.23	0.15	0.13	-0.53	0.07	
		5	-0.12	0.16	0.45	-0.43	0.19	
	5	1	-0.11	0.15	0.46	-0.41	0.19	
		3	0.12	0.16	0.45	-0.19	0.43	
คน – ศักยภาพ/ความสามารถ	1	3	0.22	0.16	0.17	-0.10	0.54	
		5	0.25	0.16	0.12	-0.06	0.57	
	3	1	-0.22	0.16	0.17	-0.54	0.10	
		5	0.03	0.17	0.84	-0.29	0.36	
	5	1	-0.25	0.16	0.12	-0.57	0.06	
		3	-0.03	0.17	0.84	-0.36	0.29	
เงิน – ความเพียงพอ	1	3	0.09	0.17	0.62	-0.26	0.44	
		5	-0.01	0.17	0.97	-0.36	0.34	
	3	1	-0.09	0.17	0.62	-0.44	0.26	
		5	-0.09	0.18	0.60	-0.46	0.27	
	5	1	0.01	0.17	0.97	-0.34	0.36	
		3	0.09	0.18	0.60	-0.27	0.46	
วัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ - ความเพียงพอ	1	3	0.31	0.18	0.09	-0.05	0.68	
		5	0.07	0.18	0.68	-0.29	0.44	
	3	1	-0.31	0.18	0.09	-0.68	0.05	
		5	-0.24	0.19	0.22	-0.62	0.14	
	5	1	-0.07	0.18	0.68	-0.44	0.29	
		3	0.24	0.19	0.22	-0.14	0.62	
วัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ - ใช้งานได้	1	3	0.29	0.19	0.12	-0.08	0.67	
		5	0.11	0.19	0.57	-0.27	0.48	
	3	1	-0.29	0.19	0.12	-0.67	0.08	
		5	-0.18	0.20	0.35	-0.57	0.20	
	5	1	-0.11	0.19	0.57	-0.48	0.27	
		3	0.18	0.20	0.35	-0.20	0.57	

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ปัจจัยตัวแปร	(I) La	(J) La	ผลต่างค่า	ความคลาด	ระดับนัย	ระดับความ	ขีดล่าง	ขีดบน
			เฉลี่ย (I-J)	เคลื่อนมาตรฐาน	สำคัญ	เชื่อมั่น 95%		
การบริหาร – การวางแผน	1	3	0.04	0.18	0.79	-0.30	0.40	
		5	-0.01	0.18	0.97	-0.36	0.34	
	3	1	-0.04	0.18	0.79	-0.40	0.30	
		5	-0.05	0.18	0.76	-0.42	0.31	
	5	1	0.01	0.18	0.97	-0.34	0.36	
		3	0.05	0.18	0.76	-0.31	0.42	
การบริหาร – การจัดกระบวนการ	1	3	0.05	0.17	0.74	-0.28	0.40	
		5	0.05	0.17	0.74	-0.28	0.40	
	3	1	-0.05	0.17	0.74	-0.40	0.28	
		5	0.00	0.18	1.00	-0.36	0.36	
	5	1	-0.05	0.17	0.74	-0.40	0.28	
		3	0.00	0.18	1.00	-0.36	0.36	
การบริหาร – การดำเนินการ	1	3	0.13	0.18	0.47	-0.23	0.49	
		5	0.05	0.18	0.75	-0.30	0.41	
	3	1	-0.13	0.18	0.47	-0.49	0.23	
		5	-0.07	0.18	0.70	-0.44	0.30	
	5	1	-0.05	0.18	0.75	-0.41	0.30	
		3	0.07	0.19	0.70	-0.30	0.44	
การบริหาร – การประเมินผล	1	3	0.02	0.20	0.92	-0.39	0.43	
		5	-0.02	0.20	0.89	-0.43	0.38	
	3	1	-0.02	0.20	0.92	-0.43	0.39	
		5	-0.05	0.21	0.82	-0.47	0.37	
	5	1	0.03	0.20	0.89	-0.38	0.43	
		3	0.05	0.21	0.82	-0.37	0.47	

$P < .10$

จากตารางที่ 14 พบว่า ไม่มีค่าเฉลี่ยของตัวแปรปัจจัยทรัพยากรการบริหารที่ประการขององค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ที่มีผลต่อเทคนิควิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อเสริมพลังอำนาจแก่ผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนอย่างชัดเจน โดยค่าระดับนัยสำคัญที่ปรากฏทั้งหมดมีค่ามากกว่า .10 ซึ่งแสดงว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ข้อ 1

ตอนที่ 2 สถานภาพของกลุ่มครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน รวมถึงปัจจัยทรัพยากรการบริหารในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่เน้นคุณลักษณะครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ครู ศรช.) และเทคนิควิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลภาคกลาง ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ที่เสริมพลังอำนาจแก่ชุมชนให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

ตอนที่ 2.1 สถานภาพของกลุ่มครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 15 สถานภาพของกลุ่มครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบล

ลำดับ ที่	สถานภาพ	ครู ศรช. ในพื้นที่ ที่ อบต. ชั้น 1	ครู ศรช. ในพื้นที่ ที่ อบต. ชั้น 3	ครู ศรช. ในพื้นที่ ที่ อบต. ชั้น 5	รวม	ร้อยละ
1	เพศ ชาย	6	6	4	16	40.0
	หญิง	8	8	8	24	60.0
	รวม	14	14	12	40	100.0
2	อายุ 18 – 25 ปี	4	-	2	6	15.0
	26 – 35 ปี	5	10	8	23	57.5
	36 - 45 ปี	4	4	2	10	25.0
	มากกว่า 45 ปี	1	-	-	1	2.5
3	การศึกษา ปวช. – อนุปริญญา	-	1	1	2	5.0
	ปริญญาตรี	14	12	11	37	92.5
	สูงกว่าปริญญาตรี	-	-	-	-	-
	อื่นๆ (ประถมศึกษา/มัธยมศึกษา)	-	1	-	1	2.5
4	ระยะเวลาการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 1 ปี	5	3	3	11	27.5
	1 – 2 ปี	2	2	3	7	17.5
	มากกว่า 2 ปี	7	9	6	22	55.0

จากตารางที่ 15 แสดงว่า กลุ่มครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลภาคกลาง ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 เป็นเพศชาย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 และเป็นเพศหญิง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 57.5 และรองลงมาคือผู้ที่มีอายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 92.5 และรองลงมาคือผู้ที่จบการศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพถึงระดับอนุปริญญา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน มากกว่า 2 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 และรองลงมาคือระยะเวลาการปฏิบัติงานน้อยกว่า 1 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5

ตอนที่ 2.2 ปัจจัยทรัพยากรการบริหารที่ประชากรของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนกับการเสริมพลังอำนาจให้แก่ประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

ตารางที่ 16 ปัจจัยทรัพยากรการบริหารที่ประชากรของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ประกอบด้วย คน (คุณลักษณะ 12 ประการของ ครู ศรช.) วัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ การบริหารจัดการ (เทคนิควิธีการสอนนอกระบบโรงเรียน 10 ประการ) การประเมินผล เพื่อเสริมพลังอำนาจให้แก่ประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

ทรัพยากรการบริหาร	ในพื้นที่ อบต.					
	ชั้น 1		ชั้น 3		ชั้น 5	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
คน – บริการจัดหาอุปกรณ์การศึกษาและสื่ออื่นๆ	3.64	0.67	3.85	0.58	3.66	0.68
คน – ประสานงานการฝึกอบรม	3.58	0.57	3.94	0.70	3.60	0.75
คน – บริการการแนะแนวและให้คำปรึกษา	3.54	0.68	3.94	0.68	3.75	0.67
คน – มีความรู้	3.55	0.74	3.94	0.63	3.76	0.74
คน – มีทักษะในการสอน	3.83	0.62	4.04	0.63	3.77	0.58
คน – เสียสละ	3.87	0.56	4.08	0.63	3.78	0.62
คน – อุตุน	3.85	0.52	4.09	0.65	3.79	0.67
คน – ใจกว้าง	3.88	0.54	4.11	0.65	3.79	0.75
คน – ให้เกียรติแก่ผู้เรียน	3.84	0.72	4.08	0.68	3.94	0.64
คน – จริงใจ	3.82	0.75	4.13	0.73	3.93	0.64
คน – มีความคิดริเริ่ม	3.75	0.74	4.04	0.72	3.86	0.59
คน – มนุษยสัมพันธ์ดี	3.82	0.76	4.15	0.73	3.89	0.62
เงิน – ความเพียงพอ	3.46	0.67	3.35	0.74	3.41	1.07
วัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ – ความเพียงพอ	3.36	0.67	3.46	0.68	3.42	0.87
วัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ – ใช้การได้	3.28	0.78	3.36	0.75	3.18	0.82
การบริหาร – กำหนดแผนงาน อะไร/เมื่อไร/อย่างไร	3.38	0.35	3.60	0.71	3.33	0.77
การบริหาร – เตรียมคน	3.45	0.59	3.46	0.68	3.47	0.64
การบริหาร – เตรียมเงิน	3.12	0.78	3.25	0.86	3.32	0.67
การบริหาร – เตรียมวัสดุอุปกรณ์	3.29	0.59	3.19	0.74	3.42	0.72
การบริหาร – เตรียมสถานที่	3.31	0.62	3.33	0.67	3.34	0.61
เทคนิค – การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน / การฝึกอบรม	3.42	0.57	3.66	0.79	3.45	0.70

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ทรัพยากรการบริหาร	ในพื้นที่ อบต.					
	ชั้น 1		ชั้น 3		ชั้น 5	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
เทคนิค – การประชุม กลุ่มย่อย / สัมมนา	3.36	0.62	3.50	0.82	3.30	0.70
เทคนิค – การระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหา	3.28	0.65	3.59	0.77	3.40	0.71
เทคนิค – ผู้เรียนกำหนดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.46	0.69	3.43	0.68	3.68	0.74
เทคนิค – การใช้กรณีตัวอย่าง	3.44	0.73	3.48	0.60	3.23	1.04
เทคนิค – การแสดงบทบาทสมมติ	3.47	0.70	3.42	0.79	3.26	0.99
เทคนิค – การบรรยาย-อภิปราย	3.54	0.74	3.50	0.51	3.27	0.97
เทคนิค – การสาธิต	3.31	0.71	3.45	0.60	3.13	1.11
เทคนิค – การฝึกทักษะ	3.31	0.66	3.36	0.69	3.28	1.07
เทคนิค – ทักษะศึกษา	3.25	0.77	3.47	0.84	3.00	1.04
การประเมินผล – การบรรลุผลตามที่วางไว้	3.40	0.81	3.59	0.48	3.56	0.67
การประเมินผล – มีปัญหาเกิดขึ้น	3.24	0.60	3.22	0.43	3.48	1.00
การประเมินผล – ความสามารถในการแก้ไขปัญหา	3.36	0.70	3.38	0.45	3.32	0.69

ตารางที่ 16 แสดงว่า ปัจจัยทรัพยากรการบริหารเรื่อง คน คือ คุณลักษณะครู ศรช. มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ทั้ง 12 ประการ ทั้งในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ปัจจัยวัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ มีเพียงองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1 เท่านั้นที่ระบุโดยค่าเฉลี่ยว่าอยู่ในระดับดี ปัจจัยทรัพยากรการบริหารจัดการ คือ เทคนิคการจัดการเรียนการสอนนอกระบบโรงเรียน พบว่า มีเพียง 2 รูปแบบ คือ การแสดงบทบาทสมมติ และการบรรยาย-อภิปราย ที่มีค่าเฉลี่ยในชั้น 1 สูงกว่า ชั้น 3 และสูงกว่า ชั้น 5 โดยการแสดงบทบาทสมมติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47, 3.42, 3.26 ตามลำดับ และการบรรยาย-อภิปราย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54, 3.50, 3.27 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่เทคนิคการสอนนอกระบบโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างไปดี ทั้งในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5

ตอนที่ 2.3 การเปรียบเทียบปัจจัยทรัพยากรการบริหารของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ในภาพรวม ด้าน คน (คุณลักษณะ ครู ศรช. 12 ประการ) และ ด้านบริหารจัดการ (เทคนิควิธีการสอนนอกระบบโรงเรียน 10 ประการ) ที่มีผลต่อการเสริมพลังอำนาจแก่ประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของปัจจัยตัวแปรศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5

ปัจจัยตัวแปร		ผลบวกกำลัง	ชั้นแห่งความ	ความแปรปรวน	F	ระดับนัย
		สอง (SS)	เป็นอิสระ(df)			
ลักษณะครู – บริการจัดหาอุปกรณ์การศึกษาและสื่ออื่นๆ	ระหว่างกลุ่ม	0.41	2	0.20	0.60	0.55
	ภายในกลุ่ม	45.25	132	0.34		
	รวม	45.65	134			
ลักษณะครู – ประสานงานการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	0.38	2	0.19	0.49	0.61
	ภายในกลุ่ม	51.24	132	0.39		
	รวม	51.62	134			
ลักษณะครู – บริการการแนะแนวและให้คำปรึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.73	2	0.36	1.14	0.32
	ภายในกลุ่ม	42.13	132	0.32		
	รวม	42.86	134			
ลักษณะครู – มีความรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.04	2	0.02	0.07	0.93
	ภายในกลุ่ม	46.28	132	0.35		
	รวม	46.33	134			
ลักษณะครู – มีทักษะในการสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.87	2	0.43	1.02	0.36
	ภายในกลุ่ม	56.13	132	0.42		
	รวม	57.00	134			
ลักษณะครู – เสียสละ	ระหว่างกลุ่ม	0.26	2	0.13	0.35	0.70
	ภายในกลุ่ม	48.71	132	0.37		
	รวม	48.97	134			
ลักษณะครู – อดทน	ระหว่างกลุ่ม	0.60	2	0.30	0.80	0.45
	ภายในกลุ่ม	49.39	132	0.37		
	รวม	49.99	134			
ลักษณะครู – ใจกว้าง	ระหว่างกลุ่ม	1.66	2	0.83	2.10	0.13
	ภายในกลุ่ม	52.25	132	0.40		
	รวม	53.91	134			
ลักษณะครู – ให้เกียรติแก่ผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.75	2	0.38	0.93	0.40
	ภายในกลุ่ม	53.23	132	0.40		
	รวม	53.99	134			

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ปัจจัยตัวแปร		ผลบวกกำลัง	ชั้นแห่งความ	ความแปรปรวน	F	ระดับนัย สำคัญ
		สอง (SS)	เป็นอิสระ(df)	(MS)		
ลักษณะครู – จริงใจ	ระหว่างกลุ่ม	1.78	2	0.89	2.21	0.11
	ภายในกลุ่ม	53.13	132	0.40		
	รวม	54.91	134			
ลักษณะครู – มีความคิดริเริ่ม	ระหว่างกลุ่ม	0.66	2	0.33	0.77	0.46
	ภายในกลุ่ม	56.24	132	0.43		
	รวม	56.90	134			
ลักษณะครู – มนุษย์สัมพันธ์ดี	ระหว่างกลุ่ม	3.98	2	1.99	4.13	0.02
	ภายในกลุ่ม	63.61	132	0.48		
	รวม	67.60	134			
เทคนิค – การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน / การฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	2.7	2	1.36	3.35	0.04
	ภายในกลุ่ม	53.41	132	0.40		
	รวม	56.12	134			
เทคนิค – การประชุม กลุ่มย่อย / สัมมนา	ระหว่างกลุ่ม	0.31	2	0.16	0.30	0.74
	ภายในกลุ่ม	67.76	132	0.51		
	รวม	68.08	134			
เทคนิค – การระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	1.18	2	0.59	1.06	0.35
	ภายในกลุ่ม	73.86	132	0.56		
	รวม	75.04	134			
เทคนิค – ผู้เรียนกำหนดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	0.32	2	0.16	0.34	0.71
	ภายในกลุ่ม	62.45	132	0.47		
	รวม	62.76	134			
เทคนิค – การใช้กรณีตัวอย่าง	ระหว่างกลุ่ม	1.12	2	0.56	0.96	0.39
	ภายในกลุ่ม	77.28	132	0.58		
	รวม	78.40	134			
เทคนิค – การแสดงบทบาทสมมติ	ระหว่างกลุ่ม	3.75	2	1.87	2.37	0.10
	ภายในกลุ่ม	104.11	132	0.79		
	รวม	107.86	134			
เทคนิค – การบรรยาย-อภิปราย	ระหว่างกลุ่ม	1.61	2	0.80	1.63	0.20
	ภายในกลุ่ม	65.00	132	0.49		
	รวม	66.61	134			
เทคนิค – การสาริต	ระหว่างกลุ่ม	1.19	2	0.60	1.00	0.37
	ภายในกลุ่ม	78.47	132	0.59		
	รวม	79.66	134			
เทคนิค – การฝึกทักษะ	ระหว่างกลุ่ม	0.16	2	0.07	0.13	0.88
	ภายในกลุ่ม	78.97	132	0.60		
	รวม	79.12	134			

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ปัจจัยตัวแปร	ผลบวกกำลัง		ระดับความ เป็นอิสระ(df)	ความแปรปรวน (MS)	F	ระดับนัย สำคัญ
	สอง (SS)					
เทคนิค - ทักษศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.37	2	0.68	0.81	0.44
	ภายในกลุ่ม	111.06	132	0.84		
	รวม	112.43	134			

$P < .10$

จากตารางที่ 17 แสดงว่า แม้ค่าเฉลี่ยของตัวแปรปัจจัยทรัพยากรการบริหารของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ด้าน คน คือ คุณลักษณะครู ทราย. และการบริหารจัดการ คือ เทคนิควิธีการสอนนอกระบบโรงเรียน แตกต่างกัน ดังที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 16 แต่จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ที่ปรากฏในตารางที่ 17 พบว่า ค่าระดับนัยสำคัญ มากกว่า .10 จึงสรุปว่า ปัจจัยทรัพยากรการบริหารของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้าน คน และด้านบริหารจัดการ ที่มีผลต่อการเสริมพลังอำนาจแก่ประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 2.4 การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ที่มีผลต่อการเสริมพลังอำนาจแก่ประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ครั้งละหลายคู่

Multiple Comparisons (LSD หรือ Fisher's Least-Significant Difference)

ปัจจัยตัวแปร	(I) La	(J) La	ผลต่างค่า	ความคลาด	ระดับนัย	ระดับความ	ขีดล่าง	ขีดบน
			เฉลี่ย	เคลื่อนมาตรฐาน	สำคัญ	เชื่อมั่น 95%		
			(I-J)					
คน – บริการจัดหาอุปกรณ์การศึกษาและสื่ออื่นๆ	1	3	-0.21	0.24	0.39	-0.71	0.28	
		5	-0.02	0.25	0.93	-0.54	0.49	
	3	1	0.21	0.24	0.39	-0.28	0.71	
		5	0.19	0.25	0.46	-0.32	0.71	
	5	1	0.02	0.25	0.93	-0.49	0.54	
		3	-0.19	0.25	0.46	-0.71	0.32	
คน – ประสานงานการฝึกอบรม	1	3	-0.36	0.25	0.16	-0.87	0.14	
		5	-0.01	0.26	0.96	-0.54	0.51	
	3	1	0.36	0.25	0.16	-0.14	0.87	
		5	0.35	0.26	0.19	-0.18	0.88	
	5	1	0.01	0.26	0.96	-0.51	0.54	
		3	-0.35	0.26	0.19	-0.88	0.18	
คน – บริการการแนะแนวและให้คำปรึกษา	1	3	-0.39	0.25	0.13	-0.91	0.12	
		5	-0.20	0.27	0.44	-0.74	0.33	
	3	1	0.39	0.25	0.13	-0.12	0.91	
		5	0.19	0.27	0.48	-0.35	0.73	
	5	1	0.21	0.27	0.44	-0.33	0.74	
		3	-0.19	0.27	0.48	-0.73	0.35	
คน – มีความรู้	1	3	-0.38	0.27	0.16	-0.92	0.15	
		5	-0.20	0.28	0.47	-0.76	0.36	
	3	1	0.38	0.27	0.16	-0.15	0.92	
		5	0.18	0.28	0.51	-0.38	0.74	
	5	1	0.20	0.28	0.47	-0.04	0.76	
		3	-0.18	0.28	0.51	-0.74	0.38	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ปัจจัยตัวแปร	(I) La	(J) La	ผลต่างค่า	ความคลาด	ระดับนัย	ระดับความ	ขีดล่าง	ขีดบน
			เฉลี่ย (I-J)	เคลื่อนมาตรฐาน	สำคัญ	เชื่อมั่น 95%		
คน - มีทักษะในการสอน	1	3	-0.20	0.23	0.39	-0.67	0.27	
		5	0.06	0.24	0.79	-0.42	0.55	
	3	1	0.20	0.23	0.39	-0.27	0.67	
		5	0.27	0.24	0.27	-0.22	0.76	
	5	1	-0.06	0.24	0.79	-0.55	0.42	
		3	-0.27	0.24	0.27	-0.76	0.22	
คน - เสียสละ	1	3	-0.02	0.22	0.37	-0.67	0.25	
		5	0.09	0.24	0.72	-0.39	0.57	
	3	1	0.21	0.23	0.37	-0.25	0.67	
		5	0.29	0.24	0.22	-0.19	0.78	
	5	1	-0.09	0.24	0.72	-0.57	0.39	
		3	-0.29	0.24	0.22	-0.78	0.19	
คน - อุดหนุน	1	3	-0.25	0.23	0.29	-0.72	0.22	
		5	0.05	0.24	0.83	-0.44	0.54	
	3	1	0.25	0.23	0.29	-0.22	0.72	
		5	0.30	0.24	0.22	-0.19	0.79	
	5	1	-0.05	0.24	0.83	-0.54	0.44	
		3	-0.30	0.24	0.22	-0.79	0.19	
คน - ใจกว้าง	1	3	-0.23	0.24	0.35	-0.73	0.27	
		5	0.10	0.25	0.71	-0.42	0.61	
	3	1	0.23	0.24	0.35	-0.27	0.73	
		5	0.33	0.25	0.21	-0.19	0.84	
	5	1	-0.10	0.25	0.71	-0.61	0.42	
		3	-0.33	0.25	0.21	-0.84	0.19	
คน - ให้เกียรติแก่ผู้เรียน	1	3	-0.24	0.26	0.36	-0.76	0.28	
		5	-0.10	0.27	0.71	-0.64	0.44	
	3	1	0.24	0.26	0.36	-0.28	0.76	
		5	0.13	0.27	0.62	-0.41	0.68	
	5	1	0.10	0.27	0.71	-0.44	0.64	
		3	-0.13	0.27	0.62	-0.68	0.41	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ปัจจัยตัวแปร	(I) La	(J) La	ผลต่างค่า	ความคลาด	ระดับนัย	ระดับความ	จิตกลาง	จิตบน
			เฉลี่ย (I-J)	เคลื่อนมาตรฐาน	สำคัญ	เชื่อมั่น 95%		
คน - จริงใจ	1	3	-0.31	0.27	0.25	-0.86	0.23	
		5	-0.11	0.28	0.69	-0.68	0.46	
	3	1	0.31	0.27	0.25	-0.23	0.86	
		5	0.20	0.28	0.47	-0.36	0.77	
	5	1	0.11	0.28	0.69	-0.46	0.68	
		3	-0.20	0.28	0.47	-0.77	0.37	
คน - มีความกตริเริ่ม	1	3	-0.29	0.26	0.27	-0.82	0.24	
		5	-0.11	0.27	0.68	-0.66	0.44	
	3	1	0.29	0.26	0.27	-0.24	0.82	
		5	0.18	0.27	0.51	-0.37	0.73	
	5	1	0.11	0.27	0.68	-0.44	0.66	
		3	-0.18	0.27	0.51	-0.73	0.37	
คน - มนุษย์สัมพันธ์	1	3	-0.33	0.27	0.23	-0.87	0.21	
		5	-0.07	0.28	0.81	-0.63	0.50	
	3	1	0.33	0.27	0.23	-0.21	0.87	
		5	0.26	0.28	0.35	-0.30	0.83	
	5	1	0.06	0.28	0.81	-0.50	0.63	
		3	-0.26	0.28	0.35	-0.83	0.30	
เงิน - ความเพียงพอ	1	3	0.11	0.31	0.74	-0.53	0.74	
		5	0.05	0.33	0.88	-0.61	0.71	
	3	1	-0.11	0.31	0.74	-0.74	0.53	
		5	-0.06	0.33	0.86	-0.72	0.61	
	5	1	-0.05	0.33	0.88	-0.71	0.61	
		3	0.06	0.33	0.86	-0.61	0.72	
วัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ - ความเพียงพอ	1	3	-0.10	0.28	0.72	-0.67	0.47	
		5	-0.05	0.29	0.86	-0.64	0.54	
	3	1	0.10	0.28	0.72	-0.47	0.67	
		5	0.05	0.29	0.87	-0.54	0.64	
	5	1	0.05	0.29	0.86	-0.54	0.64	
		3	-0.05	0.29	0.87	-0.64	0.54	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ปัจจัยตัวแปร	(I) La	(J) La	ผลต่างค่า	ความคลาด	ระดับนัย	ระดับความ	ขีดล่าง	ขีดบน
			เฉลี่ย (I-J)	เคลื่อนมาตรฐาน	สำคัญ	เชื่อมั่น 95%		
วัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ - ใช้การได้	1	3	-0.07	0.29	0.81	-0.67	0.53	
		5	0.10	0.31	0.74	-0.52	0.73	
	3	1	0.07	0.29	0.81	-0.53	0.67	
		5	0.17	0.31	0.58	-0.45	0.80	
	5	1	-0.10	0.31	0.74	-0.73	0.52	
		3	-0.17	0.31	0.58	-0.80	0.45	
การบริหาร - กำหนดแผนงาน อะไร/เมื่อไร/อย่างไร	1	3	-0.21	0.24	0.37	-0.70	0.27	
		5	0.05	0.25	0.83	-0.45	0.55	
	3	1	0.21	0.24	0.37	-0.27	0.70	
		5	0.27	0.25	0.29	-0.23	0.77	
	5	1	-0.05	0.25	0.83	-0.55	0.45	
		3	-0.27	0.25	0.29	-0.77	0.23	
การบริหาร - เตรียมคน	1	3	-0.01	0.24	0.98	-0.50	0.48	
		5	-0.02	0.25	0.92	-0.53	0.48	
	3	1	0.01	0.24	0.98	-0.48	0.50	
		5	-0.02	0.25	0.94	-0.53	0.49	
	5	1	0.02	0.25	0.92	-0.48	0.53	
		3	0.02	0.25	0.94	-0.49	0.53	
การบริหาร - เตรียมเงิน	1	3	-0.13	0.29	0.67	-0.73	0.47	
		5	-0.20	0.31	0.51	-0.83	0.42	
	3	1	0.13	0.29	0.67	-0.47	0.73	
		5	-0.07	0.31	0.81	-0.70	0.55	
	5	1	0.20	0.31	0.51	-0.42	0.83	
		3	0.07	0.31	0.81	-0.55	0.70	
การบริหาร - เตรียมวัสดุอุปกรณ์	1	3	0.01	0.26	0.70	-0.43	0.63	
		5	-0.13	0.27	0.63	-0.68	0.41	
	3	1	-0.01	0.26	0.70	-0.63	0.43	
		5	-0.23	0.27	0.40	-0.78	0.31	
	5	1	0.13	0.27	0.63	-0.41	0.68	
		3	0.23	0.27	0.40	-0.31	0.78	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ปัจจัยตัวแปร	(I) La	(J) La	ผลต่างค่า	ความคลาด	ระดับนัย	ระดับความ	ขีดล่าง	ขีดบน
			เฉลี่ย (I-J)	เคลื่อนมาตรฐาน	สำคัญ	เชื่อมั่น 95%		
การบริหาร – เตรียมสถานที่	1	3	-0.03	0.24	0.91	-0.51	0.46	
		5	-0.03	0.25	0.89	-0.54	0.47	
	3	1	0.03	0.24	0.91	-0.46	0.51	
		5	-0.06	0.25	0.98	-0.51	0.50	
	5	1	0.03	0.25	0.89	-0.47	0.54	
		3	0.01	0.25	0.98	-0.50	0.51	
เทคนิค – การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน / การฝึกอบรม	1	3	-0.24	0.26	0.36	-0.77	0.29	
		5	-0.03	0.27	0.91	-0.58	0.52	
	3	1	0.24	0.26	0.36	-0.29	0.77	
		5	0.21	0.27	0.44	-0.34	0.76	
	5	1	0.03	0.27	0.91	-0.52	0.58	
		3	-0.21	0.27	0.44	-0.76	0.34	
เทคนิค - การประชุม กลุ่มย่อย / สัมมนา	1	3	-0.15	0.27	0.59	-0.70	0.40	
		5	0.05	0.28	0.84	-0.52	0.63	
	3	1	0.15	0.27	0.59	-0.40	0.70	
		5	0.20	0.28	0.47	-0.37	0.78	
	5	1	-0.05	0.28	0.84	-0.63	0.52	
		3	-0.20	0.28	0.47	-0.78	0.37	
เทคนิค - การระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหา	1	3	-0.31	0.27	0.26	-0.85	0.24	
		5	-0.12	0.28	0.68	-0.68	0.45	
	3	1	0.31	0.27	0.26	-0.24	0.85	
		5	0.19	0.28	0.50	-0.38	0.76	
	5	1	0.12	0.28	0.68	-0.45	0.68	
		3	-0.19	0.28	0.50	-0.76	0.38	
เทคนิค - ผู้เรียนกำหนดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	1	3	0.03	0.26	0.92	-0.51	0.57	
		5	-0.22	0.28	0.42	-0.78	0.34	
	3	1	-0.03	0.26	0.92	-0.57	0.51	
		5	-0.25	0.28	0.37	-0.81	0.31	
	5	1	0.22	0.28	0.42	-0.34	0.78	
		3	0.25	0.28	0.37	-0.31	0.81	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ปัจจัยตัวแปร	(I) La	(J) La	ผลต่างค่า	ความคลาด	ระดับนัย	ระดับความ	ขีดล่าง	ขีดบน
			เฉลี่ย (I-J)	เคลื่อนมาตรฐาน	สำคัญ	เชื่อมั่น 95%		
เทคนิค – การใช้กรณีตัวอย่าง	1	3	-0.03	0.30	0.91	-0.64	0.58	
		5	0.21	0.31	0.50	-0.42	0.85	
	3	1	0.03	0.30	0.91	-0.58	0.64	
		5	0.25	0.31	0.43	-0.39	0.88	
	5	1	-0.21	0.31	0.50	-0.85	0.42	
		3	-0.25	0.31	0.43	-0.88	0.39	
เทคนิค – การแสดงบทบาทสมมติ	1	3	0.04	0.31	0.89	-0.59	0.68	
		5	0.21	0.33	0.52	-0.45	0.87	
	3	1	-0.04	0.31	0.89	-0.68	0.59	
		5	0.17	0.33	0.61	-0.49	0.83	
	5	1	-0.21	0.33	0.52	-0.87	0.45	
		3	-0.17	0.33	0.61	-0.83	0.49	
เทคนิค – การบรรยาย-อภิปราย	1	3	0.03	0.28	0.91	-0.54	0.61	
		5	0.27	0.29	0.37	-0.33	0.87	
	3	1	-0.03	0.28	0.91	-0.61	0.54	
		5	0.24	0.29	0.43	-0.36	0.83	
	5	1	-0.27	0.29	0.37	-0.87	0.33	
		3	-0.24	0.29	0.43	-0.83	0.37	
เทคนิค – การสาธิต	1	3	-0.14	0.31	0.66	-0.76	0.49	
		5	0.18	0.32	0.58	-0.47	0.83	
	3	1	0.14	0.31	0.66	-0.49	0.76	
		5	0.31	0.32	0.33	-0.34	0.97	
	5	1	-0.18	0.32	0.58	-0.83	0.47	
		3	-0.31	0.32	0.33	-0.97	0.34	
เทคนิค – การฝึกทักษะ	1	3	-0.05	0.31	0.87	-0.67	0.57	
		5	0.03	0.32	0.92	-0.61	0.68	
	3	1	0.05	0.31	0.87	-0.57	0.67	
		5	0.08	0.32	0.80	-0.57	0.73	
	5	1	-0.03	0.32	0.92	-0.68	0.61	
		3	-0.08	0.32	0.80	-0.73	0.57	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ปัจจัยตัวแปร	(I) La	(J) La	ผลต่างค่า	ความคลาด	ระดับนัย	ระดับความ	ขีดล่าง	ขีดบน
			เฉลี่ย (I-J)	เคลื่อนมาตรฐาน	สำคัญ	เชื่อมั่น 95%		
เทคนิค - ทักษะศึกษา	1	3	-0.22	0.33	0.51	-0.89	0.45	
		5	0.25	0.35	0.48	-0.45	0.95	
	3	1	0.22	0.33	0.51	-0.45	0.89	
		5	0.47	0.35	0.18	-0.23	1.17	
	5	1	-0.25	0.35	0.48	-0.95	0.45	
		3	-0.47	0.35	0.18	-1.17	0.23	
การประเมินผล - การบรรลุผลตามที่วางไว้	1	3	-0.19	0.25	0.45	-0.70	0.32	
		5	-0.16	0.27	0.55	-0.69	0.37	
	3	1	0.19	0.25	0.45	-0.32	0.70	
		5	0.03	0.27	0.90	-0.50	0.57	
	5	1	0.16	0.27	0.55	-0.37	0.69	
		3	-0.03	0.27	0.90	-0.57	0.50	
การประเมินผล - มีปัญหาเกิดขึ้น	1	3	0.01	0.26	0.96	-0.52	0.55	
		5	-0.25	0.27	0.37	-0.80	0.31	
	3	1	-0.01	0.26	0.96	-0.55	0.52	
		5	-0.26	0.27	0.35	-0.82	0.30	
	5	1	0.25	0.27	0.37	-0.31	0.80	
		3	0.26	0.27	0.35	-0.30	0.82	
การประเมินผล - ความสามารถในการแก้ไขปัญหา	1	3	-0.02	0.23	0.93	-0.50	0.45	
		5	0.05	0.24	0.85	-0.45	0.54	
	3	1	0.02	0.23	0.93	-0.45	0.50	
		5	0.07	0.24	0.78	-0.43	0.56	
	5	1	-0.05	0.24	0.85	-0.54	0.45	
		3	-0.07	0.24	0.78	-0.57	0.43	

P < .10

จากตารางที่ 18 พบว่า ไม่มีค่าเฉลี่ยของตัวแปรปัจจัยทรัพยากรการบริหารที่ประการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ที่เสริมพลังอำนาจแก่ประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนอย่างชัดเจน โดยค่าระดับนัยสำคัญที่ปรากฏทั้งหมดมีค่ามากกว่า .10 ซึ่งแสดงว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 2

ตอนที่ 3 สถานภาพของกลุ่มประชาชน ความเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ครู ศรช.) เทคนิควิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่เสริมพลังอำนาจแก่ชุมชนให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเสริมพลังอำนาจแก่ประชาชนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลภาคกลาง ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5

ตอนที่ 3.1 สถานภาพของกลุ่มประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 19 สถานภาพของกลุ่มประชาชนเกี่ยวกับ เพศ อายุ และการศึกษาสูงสุด

ลำดับที่	สถานภาพ	ประชาชนในพื้นที่ อบต. ชั้น 1	ประชาชนในพื้นที่ อบต. ชั้น 3	ประชาชนในพื้นที่ อบต. ชั้น 5	รวม	ร้อยละ
1	เพศ ชาย	18	15	20	53	39.3
	หญิง	30	16	36	82	60.7
	รวม	48	31	56	135	100.0
2	อายุ 18 – 25 ปี	16	11	19	46	34.1
	26 – 35 ปี	17	9	11	37	27.4
	36 – 45 ปี	11	10	18	39	28.9
	มากกว่า 45 ปี	4	1	8	13	9.6
3	การศึกษาสูงสุด ประถมศึกษา	18	9	26	53	39.3
	มัธยมศึกษา	30	22	30	82	60.7

จากตารางที่ 19 แสดงว่า กลุ่มประชาชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลภาคกลาง ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 เป็นเพศชาย จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 และเป็นเพศหญิง จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 60.7 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1 และรองลงมามีอายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 28.9 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 60.7 และที่เหลือจบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3

ตารางที่ 20 สถานภาพของกลุ่มประชาชนเกี่ยวกับอาชีพหลัก

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกรรวม	12	8.9
ข้าราชการ	2	1.5
ข้าราชการบำนาญ	1	0.7
ค้าขาย	10	7.4
ผู้ใหญ่บ้าน	1	0.7
แม่บ้าน	2	1.5
รับจ้าง	71	52.6
ลูกจ้างบริษัท / พนักงานโรงงาน	23	17.0
ลูกจ้างราชการ	7	5.2
สมาชิกสภา อบต.	6	4.5
รวม	135	100.0

จากตารางที่ 20 แสดงว่า กลุ่มประชาชนส่วนใหญ่มี อาชีพรับจ้าง จำนวน 71 คน คิดเป็น ร้อยละ 52.6 และรองลงมามีอาชีพ เป็นลูกจ้าง บริษัท / พนักงานโรงงาน จำนวน 23 คน คิดเป็น ร้อยละ 17.0

ตอนที่ 3.2 ความเห็นของประชาชนเรื่องการสนับสนุนปัจจัยทรัพยากรการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และความเห็นของประชาชนต่อบทบาทการจัดทำกิจกรรม / โครงการศึกษานอกระบบโรงเรียนขององค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

ตอนที่ 3.2.1 ความเห็นของประชาชนเรื่องการสนับสนุนปัจจัยทรัพยากรการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในการเสริมพลังอำนาจให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5

เงื่อนไขในการแสดงความคิดเห็น เป็นดังนี้

หากเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลให้การสนับสนุนมากที่สุด ให้เลือก 1

หากเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลให้การสนับสนุนมาก ให้เลือก 2

หากเห็นว่า ทั้ง องค์การบริหารส่วนตำบล และ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ให้การสนับสนุนพอๆ กัน ให้เลือก 3

หากเห็นว่า ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนให้การสนับสนุนมาก ให้เลือก 4

หากเห็นว่า ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนให้การสนับสนุนมากที่สุด ให้เลือก 5

ค่าเฉลี่ยที่ได้จากความคิดเห็นของประชาชน มีความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3 แสดงว่าทั้งสองหน่วยให้การสนับสนุน พอๆ กัน

ค่าเฉลี่ย น้อยกว่า 3 แสดงว่าองค์การบริหารส่วนตำบลให้การสนับสนุนมาก

ค่าเฉลี่ย มากกว่า 3 แสดงว่าศูนย์การเรียนรู้ชุมชนให้การสนับสนุนมาก

ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 แสดงความคิดเห็นเป็น

ดังนี้

ตารางที่ 21 การสนับสนุนปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลและศูนย์
การเรียนรู้ชุมชน

ปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการ	พื้นที่ อบต. ชั้น 1	พื้นที่ อบต. ชั้น 3	พื้นที่ อบต. ชั้น 5
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
ด้านคน	3.62	3.55	3.27
ด้านเงิน	2.77	2.39	2.96
ด้านวัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่	3.44	3.19	2.84
ด้านบริหารจัดการ : วางแผน	3.40	3.39	3.16
ด้านบริหารจัดการ : เตรียมการ	3.48	3.26	3.18
ด้านบริหารจัดการ : ดำเนิน	3.52	3.58	3.27
ด้านบริหารจัดการ : ประเมินผล	3.71	3.55	3.45

จากตารางที่ 21 แสดงว่า โดยภาพรวมประชาชนในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 เห็นว่า การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน ได้รับการสนับสนุนปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการ จากศูนย์การเรียนรู้ชุมชน คือ มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.00 และมีเพียงปัจจัยด้านเงินที่ประชาชนเห็นว่าได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าจากศูนย์การเรียนรู้ชุมชนทั้งใน ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77, 2.39, 2.96 ตามลำดับ

ตอนที่ 3.2.2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการจัดทำกิจกรรม/โครงการการศึกษาในระบบโรงเรียนขององค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

โดยมีเงื่อนไขการแสดงความคิดเห็น ดังนี้

หากเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการจัดทำกิจกรรม/โครงการการศึกษาในระบบโรงเรียน มากที่สุด ให้เลือก 1

หากเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการจัดทำกิจกรรม/โครงการการศึกษาในระบบโรงเรียน มาก ให้เลือก 2

หากเห็นว่า ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลและ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีบทบาทในการจัดทำกิจกรรม/โครงการการศึกษาในระบบโรงเรียน พอๆ กัน ให้เลือก 3

หากเห็นว่า ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีบทบาทในการจัดทำกิจกรรม/โครงการการศึกษาในระบบโรงเรียน มาก ให้เลือก 4

จากตารางที่ 22 แสดงว่า ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีบทบาทมากต่อการจัดทำกิจกรรม/โครงการการศึกษาในระบบโรงเรียนเพื่อเสริมพลังอำนาจให้ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ให้มีคุณลักษณะ 10 ประการข้างต้น ทว่าประชาชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3 เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลและศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีบทบาทพอๆ กันในการจัดทำกิจกรรม/โครงการเพื่อเสริมพลังอำนาจให้ประชาชนมีคุณลักษณะที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น และความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วม ขั้นตอนการวางแผน และขั้นตอนการกำกับดูแล ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทมากในการส่งเสริมความเข้มแข็งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนของการวางแผน และขั้นตอนการดำเนินการ เช่นเดียวกับองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3 ที่มีบทบาทมากในขั้นตอนการดำเนินการด้วย

ตอนที่ 3.3 ความเห็นของประชาชนต่อการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อเสริมพลังอำนาจให้ประชาชน เพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

ตารางที่ 23 ความเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะของ ครู สรช. และเทคนิควิธีการสอนในระบบโรงเรียนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ในการเสริมพลังอำนาจเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

ครู สรช. และเทคนิควิธีการสอน	ชั้น 1		ชั้น 3		ชั้น 5	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ลักษณะครู – บริการจัดหาอุปกรณ์การศึกษาและสื่ออื่นๆ	3.74	0.63	3.63	0.48	3.63	0.59
ลักษณะครู – ประสานงานการฝึกอบรม	3.74	0.64	3.65	0.49	3.62	0.67
ลักษณะครู – บริการการแนะแนวและให้คำปรึกษา	3.86	0.56	3.86	0.49	3.71	0.60
ลักษณะครู – มีความรู้	3.93	0.60	3.92	0.49	3.89	0.63
ลักษณะครู – มีทักษะในการสอน	3.97	0.60	3.87	0.54	3.79	0.74
ลักษณะครู – เสียสละ	3.85	0.58	3.78	0.60	3.76	0.63
ลักษณะครู – อดทน	3.89	0.53	3.80	0.60	3.74	0.68
ลักษณะครู – ใจกว้าง	4.03	0.58	3.87	0.61	3.78	0.68
ลักษณะครู – ให้เกียรติแก่ผู้เรียน	3.98	0.57	3.85	0.57	3.81	0.72
ลักษณะครู – จริงใจ	4.03	0.59	3.91	0.65	3.77	0.66
ลักษณะครู – มีความคิดริเริ่ม	3.90	0.62	3.89	0.63	3.76	0.69
ลักษณะครู – มนุษย์สัมพันธ์ดี	4.25	0.60	4.05	0.65	3.86	0.78

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ครู urch. และเทคนิควิธีการสอน	ชั้น 1		ชั้น 3		ชั้น 5	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
เทคนิค – การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน / การฝึกอบรม	3.93	0.59	3.73	0.57	3.61	0.70
เทคนิค – การประชุม กลุ่มย่อย / สัมมนา	3.73	0.68	3.65	0.68	3.62	0.76
เทคนิค – การระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหา	3.81	0.69	3.67	0.65	3.59	0.84
เทคนิค – ผู้เรียนกำหนดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.75	0.69	3.76	0.56	3.66	0.74
เทคนิค – การใช้กรณีตัวอย่าง	3.58	0.71	3.62	0.58	3.41	0.89
เทคนิค – การแสดงบทบาทสมมติ	3.51	0.87	3.51	0.76	3.17	0.96
เทคนิค – การบรรยาย-อภิปราย	3.65	0.67	3.55	0.61	3.40	0.77
เทคนิค – การสาธิต	3.51	0.69	3.59	0.62	3.36	0.90
เทคนิค – การฝึกทักษะ	3.57	0.64	3.62	0.67	3.53	0.91
เทคนิค – ทักษะศึกษา	3.51	0.93	3.60	0.82	3.35	0.95

ตารางที่ 23 แสดงว่า ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 เห็นว่า คุณลักษณะที่ ครู urch. ควรมีทั้ง 12 ประการ มีค่าเฉลี่ยในระดับดี คุณลักษณะครู urch. ทั้ง 12 ประการ ค่าเฉลี่ยใน อบต. ชั้น 1 สูงกว่า ชั้น 3 และ ชั้น 5 เทคนิควิธีการสอนนอกระบบโรงเรียน ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 เห็นว่า เทคนิควิธีการสอนทั้ง 10 ประการนั้นเกือบทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยในระดับดี มีเพียงเทคนิควิธีการสอนแบบการแสดงบทบาทสมมติ การสาธิต และทักษะศึกษา ที่ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 มีความเห็นโดยค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเทคนิควิธีการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยใน อบต. ชั้น 1 สูงกว่า ชั้น 3 และ ชั้น 5 นั้น คือ เทคนิควิธีการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน/การฝึกอบรม คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93, 3.73, 3.61 ตามลำดับ เทคนิควิธีการประชุม กลุ่มย่อย/สัมมนา คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73, 3.65, 3.62 ตามลำดับ และ เทคนิควิธีการระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหา คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81, 3.67, 3.59 ตามลำดับ

ตอนที่ 3.4 การเปรียบเทียบความเห็นของประชาชนเกี่ยวกับคุณลักษณะ ครู ศรช. 12 ประการ และเทคนิควิธีการสอนนอกระบบโรงเรียน 10 ประการ โดยภาพรวม ที่มีผลต่อการเสริมพลังอำนาจแก่ประชาชนให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

ตารางที่ 24 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของความเห็นประชาชนเกี่ยวกับคุณลักษณะครู ศรช. 12 ประการ และเทคนิควิธีการสอนนอกระบบโรงเรียน 10 ประการ

ปัจจัยตัวแปร	ผลบวกกำลังสอง (SS)	ชั้นแห่งความแปรปรวน เป็นอิสระ(df)	ความแปรปรวน (MS)	F	ระดับนัยสำคัญ	
ลักษณะครู – บริการจัดหาอุปกรณ์การศึกษาและสื่ออื่นๆ	ระหว่างกลุ่ม	0.41	2	0.20	0.60	0.55
	ภายในกลุ่ม	45.25	132	0.34		
	รวม	45.65	134			
ลักษณะครู – ประสานงานการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	0.38	2	0.19	0.49	0.61
	ภายในกลุ่ม	51.24	132	0.39		
	รวม	51.62	134			
ลักษณะครู – บริการการแนะแนวและให้คำปรึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.73	2	0.36	1.14	0.32
	ภายในกลุ่ม	42.14	132	0.32		
	รวม	42.86	134			
ลักษณะครู – มีความรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.05	2	0.02	0.07	0.93
	ภายในกลุ่ม	46.28	132	0.35		
	รวม	46.33	134			
ลักษณะครู – มีทักษะในการสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.87	2	0.43	1.02	0.36
	ภายในกลุ่ม	56.13	132	0.42		
	รวม	57.00	134			
ลักษณะครู – เสียสละ	ระหว่างกลุ่ม	0.26	2	0.13	0.35	0.70
	ภายในกลุ่ม	48.71	132	0.37		
	รวม	48.97	134			
ลักษณะครู – อุดมทุน	ระหว่างกลุ่ม	0.60	2	0.30	0.80	0.45
	ภายในกลุ่ม	49.39	132	0.37		
	รวม	49.99	134			
ลักษณะครู – ใจกว้าง	ระหว่างกลุ่ม	1.66	2	0.83	2.10	0.13
	ภายในกลุ่ม	52.25	132	0.40		
	รวม	53.91	134			
ลักษณะครู – ให้เกียรติแก่ผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.753	2	0.38	0.93	0.40
	ภายในกลุ่ม	53.23	132	0.40		
	รวม	53.99	134			

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ปัจจัยตัวแปร		ผลบวกกำลัง	ชั้นแห่งความ	ความแปรปรวน	F	ระดับนัย
		สอง (SS)	เป็นอิสระ(df)	(MS)		สำคัญ
ลักษณะครู – จริ่งใจ	ระหว่างกลุ่ม	1.78	2	0.89	2.21	0.11
	ภายในกลุ่ม	53.13	132	0.40		
	รวม	54.91	134			
ลักษณะครู – มีความคิดริเริ่ม	ระหว่างกลุ่ม	0.66	2	0.33	0.77	0.46
	ภายในกลุ่ม	56.24	132	0.43		
	รวม	56.90	134			
ลักษณะครู – มนุษย์สัมพันธ์ดี	ระหว่างกลุ่ม	3.98	2	1.99	4.13	0.02
	ภายในกลุ่ม	63.61	132	0.48		
	รวม	67.60	134			
เทคนิค – การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน / การฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	2.71	2	1.36	3.35	0.04
	ภายในกลุ่ม	53.41	132	0.40		
	รวม	56.12	134			
เทคนิค - การประชุม กลุ่มย่อย / สัมมนา	ระหว่างกลุ่ม	0.31	2	0.16	0.30	0.74
	ภายในกลุ่ม	67.76	132	0.53		
	รวม	68.08	134			
เทคนิค – การระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	1.18	2	0.59	1.06	0.35
	ภายในกลุ่ม	73.86	132	0.56		
	รวม	75.04	134			
เทคนิค – ผู้เรียนกำหนดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	0.32	2	0.16	0.34	0.71
	ภายในกลุ่ม	62.45	132	0.47		
	รวม	62.76	134			
เทคนิค – การใช้กรณีตัวอย่าง	ระหว่างกลุ่ม	1.12	2	0.56	0.96	0.39
	ภายในกลุ่ม	77.28	132	0.58		
	รวม	78.40	134			
เทคนิค – การแสดงบทบาทสมมติ	ระหว่างกลุ่ม	3.75	2	1.87	2.37	0.10
	ภายในกลุ่ม	104.11	132	0.79		
	รวม	107.86	134			
เทคนิค - การบรรยาย-อภิปราย	ระหว่างกลุ่ม	1.61	2	0.80	1.63	0.20
	ภายในกลุ่ม	65.00	132	0.49		
	รวม	66.61	134			
เทคนิค – การสาธิต	ระหว่างกลุ่ม	1.19	2	0.60	1.00	0.37
	ภายในกลุ่ม	78.47	132	0.59		
	รวม	79.66	134			
เทคนิค – การฝึกทักษะ	ระหว่างกลุ่ม	0.158	2	0.08	0.13	0.88
	ภายในกลุ่ม	78.97	132	0.60		
	รวม	79.12	134			

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ปัจจัยตัวแปร	ผลบวกกำลัง สอง (SS)	ชั้นแห่งความ	ความแปรปรวน (MS)	F	ระดับนัย สำคัญ
		เป็นอิสระ(df)			
เทคนิค - ทัศนศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.68	0.81	0.44
	ภายในกลุ่ม	132	0.84		
	รวม	134			

$P < .10$

จากตารางที่ 24 แสดงว่า แม้จะมีค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะ ครู ศรช. และเทคนิคการสอนนอกระบบโรงเรียน ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 สูงกว่า ชั้น 3 และสูงกว่า ชั้น 5 ดังที่ปรากฏในตารางที่ 23 แต่จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวที่แสดงไว้ในตารางที่ 24 พบว่า ค่าระดับนัยสำคัญ มากกว่า .10 จึงสรุปว่า คุณลักษณะ ครู ศรช. ทั้ง 12 ประการ และเทคนิคการสอนนอกระบบโรงเรียน ทั้ง 10 ประการ ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3.5 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความเห็นประชาชนเกี่ยวกับคุณลักษณะ ครู ศรช. 12 ประการ และเทคนิควิธีการสอนนอกระบบโรงเรียน 10 ประการ ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ที่มีผลต่อการเสริมพลังอำนาจแก่ประชาชนให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

ตารางที่ 25 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความเห็นประชาชนเกี่ยวกับคุณลักษณะ ครู ศรช. และเทคนิควิธีการสอนนอกระบบโรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ครั้งละหลายคู่

Multiple Comparisons (LSD หรือ Fisher's Least-Significant Difference)

ปัจจัยตัวแปร	(I) La	(J) La	ผลต่างค่า	ความคลาด	ระดับนัย	ระดับความ	
			เฉลี่ย (I-J)	เคลื่อน มาตรฐาน	สำคัญ	เชื่อมั่น 95%	
ลักษณะครู - บริการจัดหาอุปกรณ์การศึกษาและสื่ออื่นๆ	1	3	0.12	0.13	0.37	-0.14	0.39
		5	0.11	0.11	0.34	-0.12	0.34
	3	1	-0.12	0.13	0.37	-0.39	0.14
		5	-0.01	0.13	0.93	-0.27	0.25
	5	1	-0.11	0.11	0.34	-0.34	0.12
		3	0.01	0.13	0.93	-0.25	0.27

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ปัจจัยตัวแปร	(I) La	(J) La	ผลต่างค่า	ความคลาด	ระดับนัย	ระดับความ	ซิดล่าง	ซิดบน
			เฉลี่ย (I-J)	เคลื่อนมาตร ฐาน	สำคัญ	เชื่อมั่น 95%		
ลักษณะครู – ประสานงานการฝึกอบรม	1	3	0.09	0.14	0.52	-0.19	0.38	
		5	0.12	0.12	0.34	-0.12	0.36	
	3	1	-0.09	0.14	0.52	-0.38	0.19	
		5	0.02	0.14	0.86	-0.25	0.30	
	5	1	-0.12	0.12	0.34	-0.36	0.12	
		3	-0.02	0.14	0.86	-0.30	0.25	
ลักษณะครู – บริการการแนะแนวและให้คำปรึกษา	1	3	0.01	0.13	0.98	-0.25	0.26	
		5	0.15	0.11	0.18	-0.07	0.37	
	3	1	-0.01	0.13	0.98	-0.26	0.25	
		5	0.15	0.13	0.26	-0.10	0.40	
	5	1	-0.15	0.11	0.18	-0.37	0.07	
		3	-0.15	0.13	0.25	-0.40	0.10	
ลักษณะครู – มีความรู้	1	3	0.01	0.14	0.95	-0.26	0.28	
		5	0.04	0.12	0.73	-0.19	0.27	
	3	1	-0.01	0.14	0.95	-0.28	0.26	
		5	0.03	0.13	0.80	-0.23	0.29	
	5	1	-0.04	0.12	0.73	-0.27	0.19	
		3	-0.03	0.13	0.80	-0.29	0.23	
ลักษณะครู – มีทักษะในการสอน	1	3	0.11	0.15	0.48	-0.19	0.40	
		5	0.18	0.13	0.16	-0.07	0.44	
	3	1	-0.11	0.15	0.48	-0.40	0.19	
		5	0.08	0.15	0.60	-0.21	0.36	
	5	1	-0.18	0.13	0.16	-0.44	0.07	
		3	-0.07	0.15	0.63	-0.36	0.21	
ลักษณะครู – เสียสละ	1	3	0.08	0.14	0.58	-0.20	0.35	
		5	0.10	0.12	0.41	-0.14	0.33	
	3	1	-0.08	0.14	0.58	-0.35	0.20	
		5	0.02	0.14	0.88	-0.25	0.29	
	5	1	-0.10	0.12	0.41	-0.33	0.14	
		3	-0.02	0.14	0.88	-0.29	0.25	

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ปัจจัยตัวแปร	(I) La	(J) La	ผลต่างค่า	ความคลาด	ระดับนัย	ระดับความ	ขีดล่าง	ขีดบน
			เฉลี่ย (I-J)	เคลื่อนมาตร ฐาน	สำคัญ	เชื่อมั่น 95%		
ลักษณะครู - อคทน	1	3	0.09	0.14	0.51	-0.18	0.37	
		5	0.15	0.12	0.21	-0.09	0.40	
	3	1	-0.09	0.14	0.51	-0.37	0.18	
		5	0.06	0.14	0.67	-0.21	0.33	
	5	1	-0.15	0.12	0.21	-0.39	0.09	
		3	-0.06	0.14	0.67	-0.33	0.21	
ลักษณะครู - ใจกว้าง	1	3	0.16	0.14	0.27	-0.13	0.45	
		5	0.25	0.12	0.04	0.01	0.50	
	3	1	-0.16	0.14	0.27	-0.45	0.13	
		5	0.09	0.14	0.51	-0.19	0.37	
	5	1	-0.25	0.12	0.04	-0.50	-0.01	
		3	-0.09	0.14	0.51	-0.37	0.19	
ลักษณะครู - ให้เกียรติแก่ผู้เรียน	1	3	0.13	0.15	0.38	-0.16	0.42	
		5	0.17	0.12	0.19	-0.08	0.41	
	3	1	-0.13	0.15	0.38	-0.42	0.16	
		5	0.04	0.14	0.80	-0.24	0.32	
	5	1	-0.17	0.12	0.19	-0.41	0.08	
		3	-0.04	0.14	0.80	-0.32	0.24	
ลักษณะครู - จริงใจ	1	3	0.12	0.15	0.4	-0.17	0.41	
		5	0.26	0.12	0.04	0.01	0.51	
	3	1	-0.12	0.15	0.42	-0.41	0.17	
		5	0.14	0.14	0.31	-0.14	0.42	
	5	1	-0.26	0.12	0.04	-0.51	-0.01	
		3	-0.14	0.14	0.31	-0.42	0.14	
ลักษณะครู - มีความคิดริเริ่ม	1	3	0.01	0.15	0.94	-0.29	0.31	
		5	0.14	0.13	0.26	-0.11	0.40	
	3	1	-0.01	0.15	0.94	-0.31	0.29	
		5	0.13	0.15	0.36	-0.15	0.42	
	5	1	-0.14	0.13	0.26	-0.40	0.11	
		3	-0.13	0.15	0.36	-0.42	0.15	

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ปัจจัยตัวแปร	(I) La	(J) La	ผลต่างค่า	ความคลาด	ระดับนัย	ระดับความ	ขีดล่าง	ขีดบน
			เฉลี่ย (I-J)	เคลื่อนมาตร ฐาน	สำคัญ	เชื่อมั่น 95%		
ลักษณะครู – มนุษย์สัมพันธ์ดี	1	3	0.21	0.16	0.19	-0.11	0.52	
		5	0.39	0.14	0.01	0.12	0.66	
	3	1	-0.21	0.16	0.19	-0.52	0.11	
		5	0.18	0.15	0.24	-0.12	0.49	
	5	1	-0.39	0.14	0.01	-0.66	-0.12	
		3	-0.18	0.15	0.24	-0.49	0.12	
เทคนิค – การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน / การฝึกอบรม	1	3	0.20	0.15	0.17	-0.09	0.49	
		5	0.32	0.12	0.01	0.07	0.57	
	3	1	-0.20	0.15	0.17	-0.49	0.09	
		5	0.12	0.14	0.39	-0.16	0.40	
	5	1	-0.32	0.12	0.01	-0.57	-0.07	
		3	-0.12	0.14	0.39	-0.40	0.16	
เทคนิค - การประชุม กลุ่มย่อย / สัมมนา	1	3	0.07	0.16	0.65	-0.25	0.40	
		5	0.11	0.14	0.44	-0.17	0.39	
	3	1	-0.07	0.16	0.65	-0.40	0.25	
		5	0.03	0.16	0.84	-0.28	0.35	
	5	1	-0.11	0.14	0.44	-0.39	0.17	
		3	-0.03	0.16	0.84	-0.35	0.28	
เทคนิค – การระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหา	1	3	0.13	0.17	0.43	-0.20	0.48	
		5	0.21	0.15	0.15	-0.08	0.50	
	3	1	-0.13	0.17	0.43	-0.48	0.20	
		5	0.08	0.17	0.64	-0.25	0.41	
	5	1	-0.21	0.15	0.15	-0.50	0.08	
		3	-0.08	0.17	0.64	-0.41	0.25	
เทคนิค – ผู้เรียนกำหนดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	1	3	-0.01	0.16	0.94	-0.32	0.30	
		5	0.09	0.13	0.49	-0.17	0.36	
	3	1	0.01	0.16	0.94	-0.30	0.32	
		5	0.10	0.15	0.50	-0.20	0.41	
	5	1	-0.09	0.13	0.50	-0.36	0.17	
		3	-0.10	0.15	0.50	-0.41	0.20	

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ปัจจัยตัวแปร	(I) La	(J) La	ผลต่างค่า	ความคลาด	ระดับนัย	ระดับความ	ขีดล่าง	ขีดบน
			เฉลี่ย (I-J)	เคลื่อนมาตร ฐาน	สำคัญ	เชื่อมั่น 95%		
เทคนิค - การใช้กรณีตัวอย่าง	1	3	-0.04	0.18	0.83	-0.39	0.31	
		5	0.17	0.15	0.27	-0.13	0.47	
	3	1	0.04	0.18	0.83	-0.31	0.39	
		5	0.20	0.17	0.23	-0.13	0.54	
	5	1	-0.17	0.15	0.27	-0.47	0.13	
		3	-0.20	0.17	0.23	-0.54	0.13	
เทคนิค - การแสดงบทบาทสมมติ	1	3	-0.01	0.20	0.98	-0.41	0.40	
		5	0.34	0.17	0.05	-0.01	0.68	
	3	1	0.01	0.20	0.98	-0.40	0.41	
		5	0.34	0.20	0.09	-0.05	0.73	
	5	1	-0.34	0.17	0.06	-0.68	0.01	
		3	-0.34	0.20	0.09	-0.73	0.05	
เทคนิค - การบรรยาย-อภิปราย	1	3	0.09	0.16	0.57	-0.23	0.41	
		5	0.25	0.14	0.08	-0.02	0.52	
	3	1	-0.09	0.16	0.57	-0.41	0.23	
		5	0.15	0.16	0.33	-0.16	0.46	
	5	1	-0.25	0.14	0.08	-0.52	0.02	
		3	-0.15	0.16	0.33	-0.46	0.16	
เทคนิค - การสาธิต	1	3	-0.08	0.18	0.65	-0.43	0.27	
		5	0.15	0.15	0.33	-0.15	0.45	
	3	1	0.08	0.18	0.65	-0.27	0.43	
		5	0.23	0.17	0.18	-0.11	0.57	
	5	1	-0.15	0.15	0.33	-0.45	0.15	
		3	-0.23	0.17	0.18	-0.57	0.11	
เทคนิค - การฝึกทักษะ	1	3	-0.05	0.18	0.78	-0.40	0.30	
		5	0.04	0.15	0.80	-0.26	0.34	
	3	1	0.05	0.18	0.78	-0.30	0.40	
		5	0.09	0.17	0.61	-0.25	0.43	
	5	1	-0.04	0.15	0.80	-0.34	0.26	
		3	-0.09	0.17	0.61	-0.43	0.25	

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ปัจจัยตัวแปร	(I) La	(J) La	ผลต่างค่า	ความคลาด	ระดับนัย	ระดับความ	ขีดล่าง	ขีดบน
			เฉลี่ย	เคลื่อนมาตรฐาน	สำคัญ	เชื่อมั่น 95%		
			(I-J)	ฐาน				
เทคนิค - ทักษะศึกษา	1	3	-0.09	0.21	0.66	-0.51	0.32	
		5	0.15	0.18	0.39	-0.20	0.51	
	3	1	0.09	0.21	0.66	-0.32	0.51	
		5	0.25	0.20	0.23	-0.16	0.65	
	5	1	-0.15	0.18	0.39	-0.51	0.20	
		3	-0.25	0.20	0.23	-0.65	0.16	

P < .10

จากตารางที่ 25 พบว่า ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะครู ๒๒.๒๒ ที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 สูงกว่า ชั้น 5 ด้านใจกว้าง คือ มีค่าระดับนัยสำคัญ .04 ด้านจริงใจ มีค่าระดับนัยสำคัญเท่ากับ .04 และด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าระดับนัยสำคัญ .01 ส่วนค่าเฉลี่ยเทคนิควิธีการสอนนอกระบบโรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1 สูงกว่าชั้น 5 ด้านการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน/การฝึกอบรม คือ มีค่าระดับนัยสำคัญเท่ากับ .01 แต่ค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่เหลือทั้งหมดจำนวน 18 ตัวแปรจากทั้งหมด 22 ตัวแปร ไม่มีค่าระดับนัยสำคัญที่ต่ำกว่า .10 ซึ่งแสดงว่ามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ข้อ 2

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทรัพยากรการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนทั้งสี่ด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทรัพยากรการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการเสริมพลังอำนาจแก่ประชาชน และความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและเทคนิควิธีการสอนนอกระบบโรงเรียนกับการเสริมพลังอำนาจแก่ผู้เรียนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5

ตอนที่ 4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทรัพยากรการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลกับปัจจัยทรัพยากรการบริหารของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทรัพยากรการบริหารที่ประการขององค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในภาพรวม

	คน	เงิน	วัสดุ อุปกรณ์	การบริหาร	ลักษณะ ครู ศรช.	เงิน	วัสดุ อุปกรณ์	กำหนด แผนงาน	เตรียม คน/เงิน/ วัสดุ/สถานที่	วิธีการ สอน	การประ- เมินผล
คน	1.00	.71**	.53**	.54**	.05	-.10	-.01	.03	.002	.10	-.11
เงิน		1.00	.53**	.59**	.14	-.04	-.18	-.04	-.08	-.10	-.24
วัสดุอุปกรณ์			1.00	.74**	-.12	-.03	-.08	.006	.06	-.14	-.20
การบริหาร				1.00	-.11	.02	-.10	.05	-.05	-.06	-.17
ลักษณะครู ศรช.					1.00	.55**	.35*	.16	.32*	.42**	.25
เงิน						1.00	.65**	.57**	.45**	.40*	.38*
วัสดุอุปกรณ์							1.00	.52**	.79**	.65**	.65**
กำหนดแผนงาน								1.00	.50**	.44**	.50**
เตรียม คน/เงิน/ วัสดุ/สถานที่									1.00	.74**	.80**
วิธีการสอน										1.00	.84**
การประเมินผล											1.00

** ความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญระดับ 0.01 (2-ทาง)

* ความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญระดับ 0.05 (2-ทาง)

จากตารางที่ 26 แสดงว่า ความสัมพันธ์ในเรื่องปัจจัยทรัพยากรการบริหารที่ประการขององค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเรื่องเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลกับคุณลักษณะของ ครู ศรช. เป็นไปในทิศทางเดียวกันที่มีค่าสูงสุด คือ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .14 รองลงมาคือ ความสัมพันธ์ระหว่างคนคือผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลกับเทคนิควิธีการสอนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน คือ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .10 ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเรื่องเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการประเมินผลในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามมากที่สุด คือ เท่ากับ -.24 รองลงมาคือ ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยเรื่องวัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการประเมินผลในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน คือ เท่ากับ -.20

ตารางที่ 27 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการขององค์การบริหารส่วนตำบล
 ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 กับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล
 ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5

	ชั้น	คน	เงิน	วัสดุ อุปกรณ์	การบริหาร	ลักษณะ ครู ศรช.	เงิน	วัสดุ อุปกรณ์	กำหนด แผนงาน	เตรียม คน/เงิน/ วัสดุ/สถานที่	วิธีการ สอน	การประ- เมินผล
คน	1	1.00	.69**	.57**	.61**	-.06	-.44	-.18	-.38	.04	.13	-.04
	3		.80**	.83**	.72**	-.25	.22	.01	.32	.06	.29	.31
	5		.66**	.10	.21	-.19	.28	.68*	.47	.67*	.63*	.53
เงิน	1		1.00	.55**	.75**	-.13	-.10	-.20	-.21	-.08	-.04	-.12
	3			.77**	.69**	-.24	.03	-.31	.12	-.12	.13	.22
	5			.23	.22	-.27	.11	.42	.50	.44	.29	.33
วัสดุอุปกรณ์	1			1.00	.70**	-.17	-.36	-.28	-.37	-.04	-.08	-.18
	3				.83**	-.18	.13	-.19	.33	-.12	.27	.33
	5				.75**	.23	.15	.12	.18	.18	.10	.04
การบริหาร	1				1.00	-.21	.01	-.28	-.16	-.15	-.15	-.16
	3					-.36	-.06	-.14	.06	-.28	.09	-.07
	5					-.11	.06	.38	.34	.51	.56	.32
ลักษณะครู ศรช.	1					1.00	.33	.91**	.13	.91**	.94**	.90**
	3						.75**	.53*	.50	.47	.55	.57
	5						.55	-.12*	-.34	-.15	-.09	-.25
เงิน	1						1.00	.53*	.64*	.16	.19	.26
	3							.79**	.77**	.70**	.63*	.62*
	5							.67*	.45	.58*	.43	.41
วัสดุอุปกรณ์	1							1.00	.19	.85**	.85**	.82**
	3								.51	.56*	.33	.24
	5								.76**	.95**	.79**	.75**
กำหนดแผน งาน	1								1.00	.03	.05	.17
	3									.71**	.63*	.63*
	5									.76**	.60*	.80**
เตรียม คน/เงิน/ วัสดุ/สถานที่	1									1.00	.95**	.93**
	3										.35	.42
	5										.90	.85
วิธีการสอน	1										1.00	.92**
	3											.84**
	5											.88
การประเมินผล												1.00

** ความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญระดับ 0.01 (2-ทาง)

* ความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญระดับ 0.05 (2-ทาง)

จากตารางที่ 27 แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคนคือผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 กับ คุณลักษณะครู ศรช. เป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีเพียงองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 เท่านั้นที่ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลกับปัจจัยทรัพยากรการบริหารที่เหลือสามประการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเรื่องเงินขององค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 กับปัจจัยทรัพยากรการบริหารในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามทั้งหมด ส่วนความสัมพันธ์เรื่องเงินขององค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 กับปัจจัยทรัพยากรที่เหลือสามประการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเรื่องวัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 กับปัจจัยทรัพยากรการบริหารในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามทั้งหมด มีเพียงองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 ที่ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยวัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่กับปัจจัยทรัพยากรสี่ประการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมด

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเรื่องการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 กับปัจจัยทรัพยากรการบริหารในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีเพียงปัจจัยทรัพยากรการบริหารจัดการกับปัจจัยทรัพยากรเรื่องเงินของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเรื่องการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 กับปัจจัยทรัพยากรการบริหารในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีเพียงปัจจัยทรัพยากรการบริหารกับปัจจัยเรื่องคุณลักษณะ ครู ศรช. ที่มีทิศทางตรงกันข้าม

ตอนที่ 4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทรัพยากรการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล กับประชาชน

ตารางที่ 28 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทรัพยากรการบริหารที่ประชากรของ องค์การบริหารส่วน
ตำบลกับประชาชนในภาพรวม

	คน	เงิน	วัสดุอุปกรณ์	การบริหาร	ลักษณะครู ทราย.	วิธีการสอน
คน	1.00	.71**	.53**	.54**	-.23*	-.13
เงิน		1.00	.53**	.59**	-.16	-.10
วัสดุอุปกรณ์			1.00	.74**	.01	-.01
การบริหาร				1.00	-.04	-.02
ลักษณะครู ทราย.					1.00	.81**
วิธีการสอน						1.00

** ความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญระดับ 0.01 (2-ทาง)

* ความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญระดับ 0.05 (2-ทาง)

จากตารางที่ 28 แสดงว่า ประชาชนมีความเห็นต่อความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเรื่องวัสดุ
อุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลกับปัจจัยเรื่องคุณลักษณะ ครู ทราย. เป็นไปใน
ทิศทางเดียวกันมากที่สุด คือ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .01 และประชาชนมีความเห็นต่อ
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเรื่องคนคือผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลกับปัจจัยเรื่องคุณ
ลักษณะ ครู ทราย. เป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามมากที่สุด คือ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.23
รองลงมา คือ ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยเรื่องเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลกับปัจจัยเรื่อง
คุณลักษณะ ครู ทราย. ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน คือ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.16

ตารางที่ 29 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 กับประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5

	ชั้น	คน	เงิน	วัสดุอุปกรณ์	การบริหาร	ลักษณะครู ทรช.	วิธีการสอน
คน	1	1.00	.69**	.57**	.61**	-.34	-.17
	3		.80**	.83**	.72**	-.12	-.04
	5		.66**	.10	.21	-.06	-.05
เงิน	1		1.00	.55**	.75**	-.32	-.28
	3			.78**	.69**	-.08	-.12
	5			.23	.22	-.11	-.10
วัสดุอุปกรณ์	1			1.00	.70**	-.22	-.19
	3				.83**	-.09	-.07
	5				.75**	-.04	-.01
การบริหาร	1				1.00	-.26	-.19
	3					-.17	-.03
	5					-.17	-.16
ลักษณะครู ทรช.	1					1.00	.64**
	3						.69**
	5						.96**
วิธีการสอน							1.00

** ความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญระดับ 0.01 (2-ทาง)

* ความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญระดับ 0.05 (2-ทาง)

จากตารางที่ 29 แสดงว่า ความเห็นของคนคือผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 กับประชาชน เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการขององค์การบริหารส่วนตำบลกับปัจจัยเรื่องคุณลักษณะ ครู ทรช. และเทคนิควิธีการสอนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามทั้งหมด

ตอนที่ 4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทรัพยากรการบริหารของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนกับประชาชน

ตารางที่ 30 ความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์การเรียนรู้ชุมชนกับประชาชนในภาพรวม

	ลักษณะ ครู ศรช.	เงิน	วัสดุ อุปกรณ์	กำหนด แผนงาน	เตรียม คน/ เงิน/วัสดุ/สถานที่	วิธีการ สอน	การประเมินผล	ลักษณะ ครู ศรช.	วิธีการ สอน
ลักษณะครู ศรช.	1.00	.55**	.35*	.16	.32*	.42**	0.25	.09	-.05
เงิน		1.00	.65**	.57**	.45**	.40**	0.38*	.19	.12
วัสดุอุปกรณ์			1.00	.52**	.79**	.65**	0.65**	.03	.25
กำหนดแผนงาน				1.00	.50**	.44**	0.50**	-.10	-.08
เตรียม คน/เงิน/ วัสดุ/สถานที่					1.00	.74**	0.80**	-.07	.04
วิธีการสอน						1.00	0.84**	-.16	-.04
การประเมินผล							1.00	-.10	.05
ลักษณะครู ศรช.								1.00	.81**
วิธีการสอน									1.00

** ความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญระดับ 0.01 (2-ทาง)

* ความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญระดับ 0.05 (2-ทาง)

จากตารางที่ 30 แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเรื่องวัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่กับปัจจัยเรื่องเทคนิควิธีการสอนเป็นไปในทิศทางเดียวกันสูงที่สุด คือ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .25 รองลงมาคือ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเรื่องเงินกับคุณลักษณะครู ศรช. คือ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .19 ส่วนความสัมพันธ์ที่เป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามสูงที่สุด คือ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเรื่องเทคนิควิธีการสอนกับปัจจัยเรื่อง คุณลักษณะ ครู ศรช. คือ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.16 รองลงมาคือ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเรื่องกำหนดแผนงานกับคุณลักษณะครู ศรช. และปัจจัยการประเมินผลกับครู ศรช. คือ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.10

ตารางที่ 31 ความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์การเรียนรู้ชุมชนกับประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล
ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5

	ชั้น	ลักษณะ ครู ศรช.	เงิน	วัสดุ อุปกรณ์	กำหนด แผนงาน	เตรียม คน/ เงิน/วัสดุ/สถานที่	วิธีการ สอน	การประเมิน ผล	ลักษณะ ครู ศรช.	วิธีการ สอน
ลักษณะครู ศรช.	1	1.00	.33	.91**	.13	.91**	.94**	.90**	-.07	.13
	3		.77**	.53*	.50	.47	.55*	.57*	-.03	-.16
	5		.55	-.12	-.34	-.15	-.09	-.25	-.09	-.07
เงิน	1		1.00	.53**	.64**	.16	.19	.26	.26	.32
	3			.79**	.73**	.70**	.63*	.62*	-.18	.07
	5			.67*	.45	.58*	.43	.41	.17	.14
วัสดุอุปกรณ์	1			1.00	.19	.85**	.85**	.82**	.16	.36
	3				.51	.56*	.33	.24	.06	.27
	5				.76**	.95**	.79**	.75**	.35	.30
กำหนดแผนงาน	1				1.00	.03	.05	.17	.32	.22
	3					.71**	.63*	.63*	.04	.14
	5					.76**	.60*	.80**	.22	.17
เตรียม คน/เงิน/ วัสดุ/สถานที่	1					1.00	.95**	.93**	.04	.20
	3						.35	.42	.07	.14
	5						.90**	.85**	.25	.20
วิธีการสอน	1						1.00	.92**	-.18	.06
	3							.84**	-.43	-.17
	5							.88**	.06	.02
การประเมินผล	1							1.00	.02	.24
	3								-.38	.02
	5								.08	.03
ลักษณะครู ศรช.	1								1.00	.64**
	3									.69**
	5									.96**
วิธีการสอน										1.00

** ความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญระดับ 0.01 (2-ทาง)

* ความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญระดับ 0.05 (2-ทาง)

จากตารางที่ 31 แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะ ครู ศรช. ในความเห็นของ ครู ศรช. กับประชาชน ทั้งในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 เป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามหมด ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะ ครู ศรช. ในความเห็นของ ครู ศรช. กับเทคนิควิธีการ

สอนในความเห็นของประชาชน มีเพียงในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 เท่านั้นที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเรื่องเงิน กับคุณลักษณะ ครู ศรช. และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเรื่องเงินกับเทคนิควิธีการสอน ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 เป็นไปในทิศทางเดียวกันสูงสุด เท่ากับ .26 และ .32 ตามลำดับ รองลงมา คือในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 เท่ากับ .17 และ .14 ตามลำดับ ส่วนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเรื่องเงินกับคุณลักษณะ ครู ศรช. เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเรื่องวัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่และคุณลักษณะ ครู ศรช. ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 เป็นไปในทิศทางเดียวกันสูงสุด เท่ากับ .35 รองลงมาคือ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 เท่ากับ .16 แต่ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยวัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่กับเทคนิควิธีการสอน ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 เป็นไปในทิศทางเดียวกันสูงสุด เท่ากับ .36 รองลงมาคือ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 เท่ากับ .30

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการขั้นตอนการกำหนดแผนงานกับ คุณลักษณะ ครู ศรช. และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการขั้นตอนการกำหนดแผนงานกับเทคนิควิธีการสอน ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 เป็นไปในทิศทางเดียวกันสูงสุด เท่ากับ .32 และ .22 ตามลำดับ รองลงมาคือ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 เท่ากับ .22 และ .17 ตามลำดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการขั้นตอนการเตรียมการ (คน/เงิน/วัสดุ/สถานที่) กับคุณลักษณะ ครู ศรช. และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการขั้นตอนการเตรียมการ (คน/เงิน/วัสดุ/สถานที่) กับเทคนิควิธีการสอน ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 เป็นไปในทิศทางเดียวกันสูงสุด เท่ากับ .25 และ .20 ตามลำดับ รองลงมา คือในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3 เท่ากับ .07 และในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 เท่ากับ .20

ความสัมพันธ์ระหว่างเทคนิควิธีการสอนตามความเห็นของครู ศรช. กับคุณลักษณะ ครู ศรช. ในความเห็นของประชาชน ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เท่ากับ .06 ส่วนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 และ ชั้น 3 เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม แต่ความสัมพันธ์ระหว่างเทคนิควิธีการสอนในความเห็นของ ครู ศรช. กับเทคนิควิธีการสอนในความเห็นของประชาชน ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 เป็นไปในทิศทางเดียวกันสูงสุด เท่ากับ .06 รองลงมา คือ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 เท่ากับ .02 ส่วนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3 เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการขั้นตอนการประเมินผลในความเห็นของ ครู ทรช. กับคุณลักษณะ ครู ทรช. ในความเห็นของประชาชน ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 เป็นไปในทิศทางเดียวกันสูงสุด เท่ากับ .08 รองลงมา คือ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 เท่ากับ .02 ส่วนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3 เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการขั้นตอนการประเมินผลในความเห็นของ ครู ทรช. กับเทคนิควิธีการสอนในความเห็นของประชาชน ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 เป็นไปในทิศทางเดียวกันสูงสุด เท่ากับ .24 รองลงมา คือ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 เท่ากับ .03

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการขององค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ดังแสดงผลในตารางที่ 27 จะเห็นว่าความสัมพันธ์จำนวน 28 คู่ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 มีความสัมพันธ์ของปัจจัยทรัพยากรการบริหารที่เป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามถึง 25 คู่ ส่วนความสัมพันธ์ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ก็มีค่าน้อยกว่าในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 ดังนั้นความสัมพันธ์ของปัจจัยทรัพยากรการบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 กับปัจจัยทรัพยากรการบริหารของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 จึงไม่น่าจะมีอิทธิพลในการเสริมพลังอำนาจแก่ชุมชน เพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนไปกว่าในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการขององค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชน ดังแสดงผลในตารางที่ 31 เห็นได้ว่า ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 เป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามทั้งหมด จึงยังสนับสนุนว่า องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้มีบทบาทในการสนับสนุนการจัดการศึกษาในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน แต่ในตารางที่ 35 แสดงว่า ปัจจัยทรัพยากรการบริหารหลายประการในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนกับความเห็นของประชาชน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปว่า ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ข้อ 3

ตอนที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

ตอนที่ 5.1 การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 7 ตอนตามลักษณะของข้อคำถาม ดังนี้

ตอนที่ 5.1.1 กิจกรรม/โครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้แก่สมาชิกชุมชนด้านต่างๆ

- (1) การให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร
- (2) การฝึกอาชีพ/ฝึกทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี
- (3) การสนับสนุนให้ชุมชนมั่นใจในตนเอง
- (4) การส่งเสริมชุมชนกำหนดวิถีชีวิตตนเองได้
- (5) การส่งเสริมชุมชนให้มีความสามารถพึ่งตนเองได้
- (6) การส่งเสริมชุมชนให้ตระหนักในความสามารถของตนเองว่ามีพลังที่จะยกระดับ

จิตสำนึกได้

- (7) การส่งเสริมชุมชนให้มีคุณลักษณะที่สามารถตัดสินใจเองได้ แก้ปัญหาเองได้
- (8) การส่งเสริมชุมชนให้มีคุณลักษณะที่มีความสามารถในการวางแผน
- (9) การส่งเสริมชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

- (10) การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่เห็นว่า กิจกรรม / โครงการที่เป็น การให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร มีการสนับสนุนให้จัดขึ้นในชุมชนมากที่สุด รองลงมาคือ กิจกรรม/โครงการเกี่ยวกับ การฝึกอาชีพ / ฝึกทักษะ เพื่อการดำเนินชีวิตที่ดี และการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล กิจกรรม / โครงการ ต่างๆ ที่สนับสนุนให้จัดขึ้นนี้ ประสบความสำเร็จพอสมควร ทั้งในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 แต่ที่เป็นปัญหา สมาชิกสภา อบต. ท่านหนึ่งกล่าวว่า “ฝึกอาชีพ ฝึกเมื่อไรก็ได้ จะเอาให้สวยให้ดีแค่ไหนก็ทำได้ แต่มันหาตลาดได้ยากเหลือเกิน ทำมาแล้ว เงินก็จมกองอยู่ของมันแหละ เรื่องครู ศรช. ก็เหมือนกัน ไม่เคยได้อยู่กันนานๆ หรอก เปลี่ยนกันอยู่เรื่อย ก็เห็นใจครูเขานะ เขาก็คงอยากไปอยู่ในที่ดีๆสำหรับเขา เจ้านายสิ น่าจะมาดูแลตรงนี้กันหน่อย”

ตอนที่ 5.1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลกับการสนับสนุนปัจจัยทรัพยากรการบริหารที่ประการแก่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ส่วนใหญ่จะกล่าวกับผู้วิจัยว่า อบต. ได้ให้ความเห็นว่าได้ให้การสนับสนุนด้านการเงินมากที่สุด เพราะถือเป็นกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นควรให้การสนับสนุนและยังเห็นว่าควรสนับสนุนด้านการเงิน และวัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมให้มากขึ้น เพื่อให้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนสามารถดำเนินกิจกรรม/โครงการได้หลากหลายและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3 และชั้น 5 ให้สัมภาษณ์ว่า ส่วนใหญ่มีการสนับสนุนด้านสถานที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมากที่สุด เพราะจัดสรรให้ใช้สถานที่ในอาคารที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลได้เลย และควรสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ให้มากขึ้น เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรม / โครงการตามแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 5.1.3 เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่องค์การบริหารส่วนตำบลร่วมมือกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในรูปแบบต่อไปนี้

- (1) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน/การฝึกอบรม
- (2) การประชุม (การประชุมกลุ่มย่อย การจัดสัมมนา)
- (3) การระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหา (การสนทนา มโนธรรมสำนึกหรือความสามารถใคร่ครวญและแสวงหาข้อเท็จจริงได้ด้วยตนเอง)
- (4) ผู้เรียนกำหนดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- (5) การใช้กรณีตัวอย่าง (กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง)
- (6) การแสดงบทบาทสมมติ
- (7) การบรรยาย-อภิปราย (บรรยายโดยคนเดียว บรรยายโดยคณะ)
- (8) การสาธิต
- (9) การฝึกทักษะ (การฝึกปฏิบัติการ การประชุมเชิงปฏิบัติการ)
- (10) ทักษะศึกษา

จากสัมภาษณ์ ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ส่วนใหญ่เห็นว่าวิธีการเรียนการสอนที่เห็น ครู สรช. นำมาใช้มากที่สุดคือ เทคนิควิธีการสอนแบบการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน / การฝึกอบรม รองลงมา คือ เทคนิควิธีการสอนแบบการบรรยาย-อภิปราย และเทคนิควิธีการสอนแบบผู้เรียนกำหนดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้มีเหตุผลประกอบการให้สัมภาษณ์ว่า เทคนิควิธีการสอนแบบการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน/ การฝึกอบรม เหมาะสมมาก เพราะเป็นการฝึกผู้เรียนให้กล้าแสดงออก ส่วนเทคนิควิธีการสอนแบบ การบรรยาย-อภิปราย เห็นว่าเหมาะสมน้อยกว่าเพราะมีผู้เรียนหลายวัยและหลายประสบการณ์ ย่อมมีความแตกต่างกันและรับรู้ได้ช้า-เร็ว ต่างกัน และเทคนิควิธีการสอนแบบผู้เรียนกำหนดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ก็เหมาะกับผู้ใหญ่ที่มีความคิดเป็นของตัวเอง ต้องการเรียนรู้ตามความสนใจของตัวเองและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงๆ ทั้งนี้ ปลัด อบต. ชั้น 5 แห่งหนึ่ง ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ด้วยว่า “ผู้เรียนน่าจะมีส่วนกำหนดหลักสูตรได้ เช่น ควรให้เรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ชุมชน เพื่อให้มีแนวทางประยุกต์งานให้ทันสมัย และการกำหนดหลักสูตรการศึกษาจากระบบโรงเรียน ควรเป็นไปเพื่อยกระดับความคิดของประชาชน ให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก”

ตอนที่ 5.1.4 เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนนอกระบบโรงเรียน 10 วิธี ดังที่ระบุไว้ใน ข้อ 5.1.3 กับการเสริมพลังอำนาจแก่ประชาชน

ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์ว่าเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนนอกระบบโรงเรียน 10 วิธีดังที่ระบุไว้ข้างต้น มีเพียง 3 วิธี คือ เทคนิควิธีการสอนแบบการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน/ การฝึกอบรม เทคนิควิธีการสอนแบบการประชุม กลุ่มย่อย / สัมมนา และเทคนิควิธีการสอนแบบการระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหา ที่ได้รับการบอกเล่าว่าช่วยเสริมพลังอำนาจแก่ประชาชนมากที่สุด

ตอนที่ 5.1.5 การพัฒนาชุมชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีกิจกรรม / โครงการ ต่อไปนี้

- (1) การให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร
- (2) การฝึกอาชีพ/ฝึกทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี
- (3) การสนับสนุนให้ชุมชนมั่นใจในตนเอง
- (4) การส่งเสริมชุมชนกำหนดวิถีชีวิตตนเองได้
- (5) การส่งเสริมชุมชนให้มีความสามารถพึ่งตนเองได้

(6) การส่งเสริมชุมชนให้ตระหนักในความสามารถของตนเองว่ามีพลังที่จะยกระดับจิตสำนึกได้

(7) การส่งเสริมชุมชนให้มีคุณลักษณะที่สามารถตัดสินใจเองได้ แก้ปัญหาเองได้

(8) การส่งเสริมชุมชนให้มีคุณลักษณะที่มีความสามารถในการวางแผน

(9) การส่งเสริมชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

(10) การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล

กิจกรรม / โครงการที่กล่าวถึงข้างต้น ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ที่อยู่ใน ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ให้สัมภาษณ์ว่า กิจกรรม / โครงการ ของการพัฒนาชุมชนเกี่ยวกับการให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และการฝึกอาชีพ/ฝึกทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี เป็นกิจกรรมที่จัดให้มีขึ้นบ่อยๆ และเห็นว่าประชาชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 มีคุณลักษณะของการเป็นผู้ที่มีความรู้ ได้รับข้อมูล ข่าวสาร รวมถึงเป็นผู้ได้รับการฝึกอาชีพ/ฝึกทักษะการดำเนินชีวิตที่ดีตามเป้าหมายของการจัดกิจกรรมการพัฒนาชุมชน

ตอนที่ 5.1.6 การประสานงานกันเกี่ยวกับกิจกรรมการจัดการศึกษาและการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

โดยส่วนใหญ่ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ให้สัมภาษณ์ว่าการประสานงานกันได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ย้ำอย่างหนักแน่นว่า หาก ครู ศรช. หรือ ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอเสนอโครงการเพื่อขอความช่วยเหลือก็มักจะจัดสรรให้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสนอผ่านสมาชิกสภา อบต. ที่เป็นนักศึกษาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3 ระบุว่าได้ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดีในด้านวัสดุอุปกรณ์ ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 ให้ข้อมูลสอดคล้องกับ ชั้น 3 คือการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ สำหรับผู้ที่เห็นว่าการประสานงานกันยังไม่ดีเท่าที่ควรนั้น มีเพียงส่วนน้อย เช่น ประธานกรรมการบริหาร อบต. บางแห่ง ให้สัมภาษณ์ว่า “ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้มีส่วนในการบริหารจัดการของการศึกษานอกระบบโรงเรียนเลย และองค์การบริหารส่วนตำบลก็ยังไม่มีความชัดเจนในการกำหนดบทบาทหน้าที่สนับสนุนการศึกษาท้องถิ่น จึงไม่อาจจัดสรรความช่วยเหลือแก่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนได้อย่างชัดเจน” และสมาชิกสภา อบต. บางคนก็ตั้งข้อ

สังเกตว่าบางกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลและศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจัดขึ้นมีลักษณะคล้ายคลึงกัน น่าจะร่วมมือกันจัดกิจกรรมให้กับชุมชน มากกว่าที่ต่างคนต่างจัด เพราะทำให้เกิดความซ้ำซ้อน บางกรณีประชาชนก็ยากที่จะตัดสินใจในการเข้าร่วมกลุ่มกิจกรรม แต่องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่ง เช่น ชั้น 5 อาจจะทำให้การสนับสนุนได้ยาก เนื่องจากมีงบประมาณจำกัด จึงเป็นไปได้ว่าบางโครงการที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเสนอมาก็อาจไม่ได้รับการอนุมัติ นอกจากนี้ ปลัด อบต. ชั้น 5 บางคน ตั้งข้อสังเกตว่า “ปริมาณงานในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตาม พ.ร.บ. สถาตำบล และ พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และ พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 มีเป็นจำนวนมากโดยเท่าเทียมกันขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละชั้น แต่จำนวนของบุคลากรมีไม่เท่าเทียมกัน เพราะถูกกำหนดกรอบในการเพิ่มบุคลากรด้วยวิธีไม่ให้เกิน ร้อยละ 40 ของรายได้ ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 ซึ่งมีรายได้น้อยจึงประสบปัญหาเรื่องบุคลากรที่จะดำเนินงานให้ได้ตามอำนาจหน้าที่ที่ พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดไว้”

ตอนที่ 5.1.7 ความสำเร็จหรือปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์ว่า การดำเนินงานของ ศรช. ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ประชาชนมีวุฒิการศึกษาเพิ่มขึ้น ได้รับการฝึกอาชีพเสริมทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ฟังตนเองได้ดีขึ้น สามารถกำหนดวิถีชีวิตตนเองได้ การระดมความคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหาทำให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก และกล้าเผชิญกับปัญหาและตัดสินใจเองได้ แต่มีบ้างเล็กน้อยที่เห็นว่ายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร โดยสมาชิกสภา อบต. บางคนเห็นว่า ครู ศรช. ใจดีกับผู้เรียนมาก ไม่เข้มงวดเรื่องการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนบางกลุ่มไม่เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ในขณะที่สมาชิกสภา อบต.บางคน ซึ่งเป็นนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนด้วยให้สัมภาษณ์ว่า ครู ศรช. เน้นกระบวนการสอนที่การให้ความรู้และการท่องจำมาก ซึ่งไม่เหมาะกับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ จึงต้องการให้เน้นกระบวนการเรียนรู้เพื่อยกระดับสติปัญญาของคนในชุมชนให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม น่าจะเหมาะสมกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกสภา อบต. ที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 ซึ่งค่อนข้างไกลจากตัวเมืองมากๆ และเป็นนักศึกษาในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้วย เสนอความคิดเห็นด้วยท่าทีแข็งกร้าวว่า “ครู ศรช. บางคนมีปัญหาในการใช้ความรู้ความสามารถที่จะบริหารจัดการในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนก็ยังขาดความพร้อมอยู่หลายด้าน ทั้งวัสดุอุปกรณ์ สื่อการศึกษา ตำราและเอกสารอ่านเพิ่มเติม โดยศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบางแห่งไม่มีครูอยู่ประจำทุกวัน และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอีกหลายๆ แห่งจะมีครูหมุนเวียนเปลี่ยนตัวอยู่เสมอๆ ทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม / โครงการที่ขาดความต่อเนื่องหรือหยุดชะงัก”

ตอนที่ 5.2 การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างกลุ่มครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 10 ตอนตามลักษณะของข้อคำถาม ดังนี้

ตอนที่ 5.2.1 กิจกรรม/โครงการที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจัดให้แก่สมาชิกชุมชนด้านต่างๆ

- (1) การให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร
- (2) การฝึกอาชีพ/ฝึกทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี
- (3) การสนับสนุนให้ชุมชนมั่นใจในตนเอง
- (4) การส่งเสริมชุมชนกำหนดวิถีชีวิตตนเองได้
- (5) การส่งเสริมชุมชนให้มีความสามารถพึ่งตนเองได้
- (6) การส่งเสริมชุมชนให้ตระหนักในความสามารถของตนเองว่ามีพลังที่จะยกระดับ

จิตสำนึกได้

- (7) การส่งเสริมชุมชนให้มีคุณลักษณะที่สามารถตัดสินใจเองได้ แก้ปัญหาเองได้
- (8) การส่งเสริมชุมชนให้มีคุณลักษณะที่มีความสามารถในการวางแผน
- (9) การส่งเสริมชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

- (10) การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

กิจกรรม / โครงการที่กล่าวมาทั้ง 10 ประการข้างต้น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจัดให้แก่ผู้เรียน/ประชาชนบ่อยที่สุดหรือมากที่สุด ทั้งในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 นั้นครู ศรช. ให้สัมภาษณ์ว่า มักเป็นกิจกรรม / โครงการ เกี่ยวกับ การให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร การฝึกอาชีพ / ฝึกทักษะ เพื่อการดำเนินชีวิตที่ดี การสนับสนุนให้ชุมชนมีความสามารถพึ่งตนเองได้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะศูนย์การเรียนรู้ชุมชนสามารถเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนทั้งการศึกษาสายสามัญและอาชีพ ให้ประชาชนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงานได้ กิจกรรมที่สมาชิกในชุมชนสนใจเข้าร่วมมาก ครู ศรช. ส่วนใหญ่จะกล่าวว่า “กิจกรรมที่สนุกสนาน ส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี เช่น แห่เทียนพรรษา จัดค่ายอบรมเยาวชนต่อต้านยาเสพติด ฝึกอาชีพให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ แข่งกีฬาสิ พวกนี้จะเป็นที่นิยม และเข้าร่วมกิจกรรมกันมาก จัดก็ทีๆ ก็ไม่ต้องป่าวร้องกันมาก ริบมาสมัครเข้าร่วมกันเร็วๆ ทั้งนั้น”

ครู ศรช. มีข้อเสนอแนะไว้ในระหว่างการให้สัมภาษณ์ว่า ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนควรได้รับการสนับสนุนด้านอุปกรณ์ / สื่อการศึกษาให้มากขึ้นและเพียงพอกับผู้เรียน และพยายามหาครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางที่จะให้ความรู้/ อาชีพ แก่ผู้เรียน และหากสามารถจัดกิจกรรมชุมชนให้มากขึ้นได้ก็จะดี เพราะจะช่วยสร้างความสามัคคีที่ดีในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการชุมชนเวทีชาวบ้าน เพราะช่วยให้ประชาชนกล้าแสดงออก และมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น รวมทั้งควรจัดทำอ่านหนังสือประจำหมู่บ้านให้ทั่วถึงเพราะช่วยส่งเสริมการอ่านของประชาชนให้มีความรู้ และรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้มาก สำหรับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในบางพื้นที่ที่ยังไม่มีอาคารเป็นของตนเองถาวร (อาศัยศาลาวัด หรือ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน) ก็ควรจัดตั้งเป็นการถาวร เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ เป็นไปอย่างเรียบร้อย ที่สำคัญคือควรเน้นการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมแสดงความคิดเห็นต่างๆ ได้ และให้ชุมชนรู้สึกว่าคุณศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นของเขาอย่างแท้จริง

ตอนที่ 5.2.2 กิจกรรม/โครงการ 10 ประการ ดังที่ระบุไว้ข้างต้นใน ข้อ 5.2.1 องค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนให้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจัดให้แก่ผู้เรียน/ประชาชน ดังนี้

กิจกรรม / โครงการ ที่ ครู ศรช. ให้สัมภาษณ์ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนในการสนับสนุนให้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจัดมากที่สุด ทั้งในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 คือ กิจกรรม / โครงการ เกี่ยวกับการให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และการฝึกอาชีพ / ฝึกทักษะเพื่อการดำเนินชีวิตที่ดี โดย ครู ศรช. บางคนให้สัมภาษณ์ด้วยความภาคภูมิใจว่า “ข้อดีของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน คือ สมาชิกในชุมชน ซึ่งเป็นผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษา นิยมส่งบุตรหลานมาเรียนพิเศษกับครู ศรช. ตัวผู้ปกครองเองก็สนใจเรื่องการเรียนต่อเพื่อให้มีวุฒิการศึกษาเพิ่มขึ้น และประสบความสำเร็จในการส่งเสริมอาชีพของกลุ่มแม่บ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ให้มีความคงทนและทันสมัย เช่น ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา และมีข้อเสนอแนะให้กับ องค์การบริหารส่วนตำบล ว่าควรสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ให้มากขึ้น และเนื่องจากเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่องการส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ชุมชนอยู่แล้ว ผู้มีอำนาจหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลจึงควรลงมากำกับดูแลด้วยตนเอง และประชาชนในหมู่บ้านก็ควรร่วมมือในการดำเนินงานอย่างจริงจังและเห็นความสำคัญของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมากกว่านี้” ครู ศรช. บางท่านก็กล่าวว่า “หากสามารถทำได้ ก็ควรจัดการอบรมในช่วงเวลากลางวันจะปลอดภัยในการเดินทางยิ่งกว่าจัดกิจกรรมในเวลากลางคืน แต่บางครั้งแม้ว่าประชาชนจะให้ความสนใจกับการเข้าร่วมกิจกรรม ก็มีปัญหาว่าต้องทำงานประจำ คือ การทำอาชีพเกษตรกรรม จึงอาจทำให้มีผู้เข้าอบรมจำนวนน้อยกว่าที่คาดหมายไว้”

ครู ศรช. กล่าวเน้นเป็นพิเศษระหว่างให้สัมภาษณ์ว่า “สิ่งที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ คือ ครู ศรช. ไม่ได้เป็นอัตราประจำ และไม่มีสวัสดิการเพียงพอกับการปฏิบัติงาน ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ซึ่งมีผลต่อการให้การศึกษาและการแนะแนวการศึกษาและการฝึกอบรมกับผู้เรียน จึงเห็นว่าหากต้องการให้มีการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน ครู ศรช. ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทในการดำเนินการเป็นอย่างมากในท้องถิ่น น่าจะได้รับการพิจารณาเรื่องอัตราประจำเพื่อให้มีอาชีพที่มั่นคง เป็นขวัญและกำลังใจต่อผู้ปฏิบัติงาน”

ตอนที่ 5.2.3 ปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่มี เงิน คน (คุณลักษณะ ครู ศรช. วัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ การบริหารจัดการ (การวางแผน การจัดกระบวนการหรือ การเตรียมการ การดำเนินการ : เทคนิควิธีการสอนนอกระบบโรงเรียนรูปแบบต่างๆ และการประเมินผล ที่ ครู ศรช. เห็นว่าศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจำเป็นมากที่สุด

ครู ศรช. ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ส่วนใหญ่แล้ว เห็นว่าปัจจัยทรัพยากรการบริหารเรื่อง เงิน เป็นสิ่งจำเป็นมากที่สุด เพราะถ้าขาด เงิน แล้ว ปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ก็พลอยขาดแคลนไปด้วย ครู ศรช. บางคนกล่าวว่า “มีเงินเสียอย่าง อะไรๆ ก็ตามมา (ทั้งอาคาร วัสดุอุปกรณ์ ค่าจ้างครู ฯลฯ)” ดังนั้น ปัจจัยเรื่องเงิน จึงสำคัญที่สุดต่อการดำเนินการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ตอนที่ 5.2.4 เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนนอกระบบโรงเรียน

- (1) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน/การฝึกอบรม
- (2) การประชุม (การประชุมกลุ่มย่อย การจัดสัมมนา)
- (3) การระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหา (การสนทนา มโนธรรมสำนึก หรือความสามารถใคร่ครวญ และแสวงหาข้อเท็จจริงได้ด้วยตนเอง)
- (4) ผู้เรียนกำหนดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- (5) การศึกษาจากกรณีตัวอย่าง (กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง)
- (6) การแสดงบทบาทสมมติ
- (7) การบรรยาย-อภิปราย (บรรยายโดยคนเดียว บรรยายโดยคณะ)
- (8) การสาธิต
- (9) การฝึกทักษะ (การฝึกปฏิบัติการ การประชุมเชิงปฏิบัติการ)
- (10) ทักษะศึกษา

ผู้วิจัยได้สอบถามถึงวิธีสอนที่ระบุนำทั้ง 10 ประการข้างต้นที่ ครู ศรช. ได้นำมาใช้ และเห็นถึงความเหมาะสมของวิธีสอนต่างๆ เหล่านั้น ซึ่งครู ศรช. ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ก็ให้สัมภาษณ์ว่า ได้นำเทคนิควิธีการสอนแบบการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน / การฝึกอบรม มาใช้มากที่สุด เนื่องจากจากเห็นว่ามีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และส่งเสริมการแสดงออกของผู้เรียน

ตอนที่ 5.2.5 ปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการ คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ และการบริหารจัดการ ที่ครู ศรช. เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลให้การสนับสนุนมากที่สุด

ครู ศรช. ที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุน ปัจจัยด้าน เงิน มากที่สุด โดยมักเป็นไปตามที่ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเสนอโครงการ ในการทำกิจกรรม และยังคงการให้องค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนปัจจัยเรื่อง เงิน ให้มากขึ้นเพื่อให้สามารถทำกิจกรรม/โครงการได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

ส่วนครู ศรช. ที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3 ชั้น 5 ส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุน ปัจจัยด้าน สถานที่ มากที่สุด เนื่องจากสามารถจัดสรรพื้นที่ในอาคารสำนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นที่ทำการของ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนได้ จึงต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนปัจจัยเรื่อง เงิน กับ วัสดุอุปกรณ์ให้มากขึ้น เพื่อให้สามารถทำกิจกรรม / โครงการได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 5.2.6 การพัฒนาชุมชน โดยจัดกิจกรรมการศึกษาอบรมระบบโรงเรียน ให้ผู้เรียน/สมาชิกในชุมชนมีคุณลักษณะ

- (1) มี/ได้รับความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร
- (2) มี/ได้รับ การฝึกอาชีพ/ฝึกทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี
- (3) มีความมั่นใจในตนเอง
- (4) สามารถกำหนดวิถีชีวิตตนเองได้
- (5) สามารถพึ่งตนเองได้
- (6) ตระหนักในความสามารถของตนเองว่ามีพลังที่จะยกระดับจิตสำนึกได้
- (7) สามารถตัดสินใจเองได้ แก้ปัญหาเองได้
- (8) มีความสามารถในการวางแผน

- (9) มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น
- (10) มีความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมกับชุมชน

ครู ศรช. ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์ว่า คุณลักษณะ 10 ประการข้างต้นนั้น ผู้เรียน/สมาชิกในชุมชน มีคุณลักษณะที่เด่นชัดมาก คือ มี / ได้รับความรู้ ข้อมูลข่าวสาร มากที่สุด รองลงมาคือ มี / ได้รับการฝึกอบรม / ฝึกทักษะ เพื่อการดำเนินชีวิตที่ดี

ตอนที่ 5.2.7 ความเห็นของ ครู ศรช. เกี่ยวกับการประสานงานในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กับ ศูนย์การเรียนชุมชน ในเรื่องกิจกรรมการจัดการศึกษา และการพัฒนาชุมชน

ครู ศรช. ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์ว่า การปฏิบัติงานในเรื่องการจัดการศึกษาและ การพัฒนาชุมชน โดยส่วนใหญ่ถือว่าประสานงานได้ดี บางศูนย์การเรียนอาจมีปัญหาที่การบริหารจัดการภายในศูนย์การเรียน ทำให้มีผลกระทบต่อประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลด้วย โดยครู ศรช. บางคนกล่าวระหว่างการให้สัมภาษณ์ว่า “บุคลิกภาพของผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และ ครู ศรช. มีส่วนสำคัญต่อการติดต่อประสานงาน บางคนก็มีบุคลิกแข็งกระด้าง บางคนก็อ่อนน้อมถ่อมตน ก็คิดดูละกัน คนที่เขาจะให้เงินช่วยเหลือ เขาอยากจะช่วยคนแบบไหน”

ตอนที่ 5.2.8 ความสำเร็จเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์การเรียนชุมชนในทรศนะของ ครู ศรช.

ครู ศรช. ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์ว่า ศูนย์การเรียนชุมชนประสบความสำเร็จมากในเรื่อง การศึกษาสายสามัญ การฝึกวิชาชีพเพื่อให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้ หากองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถให้การสนับสนุนปัจจัยทรัพยากรการบริหารทั้งสี่ประการอย่างเต็มที่ ก็จะทำให้ชุมชนมีศูนย์การเรียนชุมชนเต็มตามรูปแบบและบริการทางการศึกษาให้แก่ชุมชนได้กว้างขวางขึ้น

ตอนที่ 5.2.9 ปัญญาอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในทรณะของ ครู ศรช.

ครู ศรช. ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 เกือบทั้งหมดให้สัมภาษณ์ว่าการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนยังขาดงบประมาณสนับสนุนอยู่มาก การเปลี่ยนตัวครู ศรช. บ่อย ก็เป็นปัญหาต่อการดำเนินงาน รวมทั้งการไม่จำกัดวุฒิการศึกษาของผู้มาทำหน้าที่ ครู ศรช. ขอเพียงแต่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และให้การอบรมความรู้ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนอีกเล็กน้อย ยังถือว่าไม่เพียงพอที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับการมอบหมายภารกิจที่เป็นนโยบายของรัฐบาลเพื่อให้ ครู ศรช. นำไปประสานงานและทำความเข้าใจกับท้องถิ่น เช่น เรื่อง กองทุนหมู่บ้าน โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นต้น จึงนับได้ว่า ครู ศรช. จะต้องแสดงบทบาทที่หลากหลายนอกเหนือไปจากหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในหน้าที่ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จึงเป็นการยากที่ ครู ศรช. จะดำเนินการในหลายๆ เรื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 5.2.10 การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในอนาคตเพื่อการเสริมพลังอำนาจแก่ประชาชนในทรณะของ ครู ศรช.

ครู ศรช. ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์ว่าควรเน้นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมชุมชนให้กล้าแสดงออก เสนอความคิดเห็น และสามารถกำหนดวิถีชีวิตตนเองได้ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาเองได้ โดยครู ศรช. ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา และสนับสนุนในด้านวิชาการและสื่อการศึกษาอื่นๆ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนควรมีโครงสร้างที่ชัดเจนและได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐหรือจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม มั่นคง และยั่งยืน จึงจะสามารถปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดการเสริมพลังอำนาจแก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง

ตอนที่ 5.3 การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างกลุ่มประชาชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 8 ตอนตามลักษณะของข้อความ ดังนี้

ตอนที่ 5.3.1 กิจกรรมที่ องค์การบริหารส่วนตำบล และ/หรือ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จัดให้แก่ผู้เรียน/สมาชิกในชุมชนด้านต่างๆ

- (1) การให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร
- (2) การฝึกอาชีพ/ฝึกทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี

- (3) การสนับสนุนให้ชุมชนมั่นใจในตนเอง
- (4) การส่งเสริมชุมชนกำหนดวิถีชีวิตตนเองได้
- (5) การส่งเสริมชุมชนให้มีความสามารถพึ่งตนเองได้
- (6) การส่งเสริมชุมชนให้ตระหนักในความสามารถของตนเองว่ามีพลังที่จะยกระดับจิตสำนึกได้
- (7) การส่งเสริมชุมชนให้มีคุณลักษณะที่สามารถตัดสินใจเองได้ แก้ปัญหาเองได้
- (8) การส่งเสริมชุมชนให้มีความสามารถในการวางแผน
- (9) การส่งเสริมชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น
- (10) การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการทำกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน

กิจกรรม / โครงการ 10 ประการข้างต้นที่ผู้วิจัยตั้งเป็นประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ส่วนใหญ่จะบอกว่า กิจกรรม / โครงการ ที่มีการจัดบ่อยที่สุด หรือมากที่สุด คือ กิจกรรม / โครงการเกี่ยวกับการให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร รองลงมาคือ กิจกรรม / โครงการ เกี่ยวกับการฝึกอาชีพ / ทักษะ เพื่อการดำเนินชีวิตที่ดี

กิจกรรมที่ประชาชนให้ความสนใจเข้าร่วมบ่อยและเข้าร่วมมาก คือ กิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ กิจกรรมต่อต้านยาเสพติด กิจกรรมปลูกต้นไม้ โดยให้เหตุผลว่า มีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของกิจกรรม / โครงการอย่างชัดเจน ..... “คือมันเข้าใจง่ายนะ ไม่ต้องอธิบายมากกว่าเขาทำไปทำไม ทำไปเพื่ออะไร ทุกคนอยากเข้ามามีส่วนร่วม”

ตอนที่ 5.3.2 ความเห็นของประชาชนในเรื่องที่องค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนทรัพยากรการบริหารสี่ประการ คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ และการบริหารจัดการ ต่อศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลให้การสนับสนุน เรื่อง สถานที่ในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เนื่องจากมีอาคารของที่ทำการขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่แล้ว และจัดสรรพื้นที่บางส่วนให้ใช้เป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ประชาชนมีข้อเสนอแนะให้องค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอาชีพ และการศึกษาสายสามัญให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อการสอน เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง และมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 5.3.3 เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนนอกระบบโรงเรียน

- (1) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน / การฝึกอบรม
- (2) การประชุม (การประชุมกลุ่มย่อย การจัดสัมมนา)
- (3) การระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหา (การสนทนา มโนธรรมสำนึก)
- (4) ผู้เรียนกำหนดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- (5) การศึกษาจากกรณีตัวอย่าง (กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง)
- (6) การแสดงบทบาทสมมติ
- (7) การบรรยาย-อภิปราย (บรรยายโดยคนเดียว บรรยายโดยคณะ)
- (8) การสาธิต
- (9) การฝึกทักษะ (การฝึกปฏิบัติ การประชุมเชิงปฏิบัติการ)
- (10) ทักษะศึกษา

ประชาชน/ผู้เรียนที่อยู่ในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอน 10 ประการข้างต้นว่า ได้เห็น ครู ศรช. นำเทคนิควิธีการสอนแบบให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน/การฝึกอบรม มาใช้มากที่สุด และเทคนิควิธีการสอนแบบ บรรยาย-อภิปราย ก็ยังคงเป็นที่นิยมใช้พอๆกับวิธีการสอนแบบประชุม กลุ่มย่อย / สัมมนา โดยประชาชนบางท่านกล่าวว่า “เทคนิควิธีการสอนแบบให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนมีความเหมาะสมมากที่สุดนั่นเพราะผู้เรียนส่วนใหญ่มีประสบการณ์ชีวิตมากแล้ว จึงต้องการแสดงความคิดเห็นต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนด้วย การที่ครูให้ผู้เรียนมีโอกาสดูได้แสดงออก ทำให้มีความมั่นใจในตนเอง กล้าคิด กล้าทำการที่ผู้เรียนได้ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ทำให้เกิดความสามัคคีกัน ถ้ามีไปทัศนศึกษาด้วยก็ช่วยให้ได้เรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับต่างชุมชนได้เป็นอย่างดี”

ตอนที่ 5.3.4 ความเห็นของประชาชนต่อเทคนิควิธีการสอน 10 แบบ ที่ระบุมาข้างต้น ในข้อ 5.3.3 ซึ่งประชาชนรู้สึกว่าได้รับการเสริมพลังอำนาจ

ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์ว่า เทคนิควิธีการสอนแบบการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน/ การฝึกอบรม เป็นวิธีการสอนที่รู้สึกว่าได้รับการเสริมพลังอำนาจจาก ครู ศรช. มากที่สุด รองลงมาคือ เทคนิควิธีการสอนแบบการประชุมกลุ่มย่อย และการสัมมนา และแบบผู้เรียนกำหนดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ประชาชนบางท่านให้เหตุผลว่า

“เทคนิควิธีการสอนแบบการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน / การฝึกอบรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ผู้เรียนเองได้มีโอกาสแสดงความต้องการให้ ครู ศรช. ทราบความต้องการ หรือวัตถุประสงค์ของการมาเรียน หรือมาเข้ารับการอบรม จึงเป็นที่พึงพอใจมาก และมีแรงจูงใจต่อการทำกิจกรรมกลุ่ม อีกทั้งการประชุมร่วมกันก็ช่วยให้รู้จักการวางแผนด้วย”

ตอนที่ 5.3.5 การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน โดยจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ให้ผู้เรียน / ประชาชน มีคุณลักษณะ

- (1) มี/ได้รับ ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร
- (2) มี/ได้รับ การฝึกอาชีพ/ฝึกทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี
- (3) มีความมั่นใจในตนเอง
- (4) สามารถกำหนดวิถีชีวิตตนเองได้
- (5) สามารถพึ่งตนเองได้
- (6) ตระหนักในความสามารถของตนเองว่ามีพลังที่จะยกระดับจิตสำนึกได้
- (7) สามารถตัดสินใจเองได้ แก้ปัญหาเองได้
- (8) มีความสามารถในการวางแผน
- (9) มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

- (10) มีความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมกับการทำกิจกรรมต่างๆในชุมชน

ผู้เรียน/ ประชาชน ที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ทั้งหมดให้สัมภาษณ์ว่า คุณลักษณะที่เด่นชัดมาก อันเป็นผลมาจากกิจกรรมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน คือ การมี/ได้รับ ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ซึ่งเป็นไปตามที่ประชาชนให้ความสำคัญกับการศึกษาสายสามัญ เพื่อให้มีวุฒิการศึกษาเพิ่มขึ้น

ตอนที่ 5.3.6 ความเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการประสานงานเรื่องกิจกรรมการจัดการศึกษา และการพัฒนาชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์การเรียนชุมชน

ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์ว่าการปฏิบัติงานในเรื่องการจัดการศึกษา และการพัฒนาชุมชน ทั้งสองหน่วยงานประสานงานกันได้ดี แต่

องค์การบริหารส่วนตำบลน่าจะให้การสนับสนุนเรื่องเงินงบประมาณในการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3 บางคนตัดพ้อว่า “หากผู้นำท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภา อบต. มาพบปะกับกลุ่มผู้เรียน กลุ่มอาชีพ กลุ่มสนใจ บ้างก็จะช่วยให้มองเห็นความสำคัญของการสนับสนุนการศึกษาได้ดีขึ้นกว่านี้”

ตอนที่ 5.3.7 ความสำเร็จของการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในทรศนะของประชาชน

ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ทั้งหมดให้สัมภาษณ์ว่าศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประสบความสำเร็จในแง่ที่ได้ช่วยผู้ด้อยโอกาสให้เรียน โดยมีวุฒิการศึกษาเพิ่มขึ้น และทำให้มีโอกาสได้งานทำที่ดีขึ้น รวมทั้งได้เงินเดือนสูงขึ้นด้วย การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนทำให้ผู้ที่เป็นแม่บ้าน ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยแม่บ้านได้มีโอกาสมาเรียน เพราะอยู่ใกล้บ้าน ผู้ที่ทำงานอยู่แล้ว ก็สามารถมาหาความรู้เพิ่มเติมได้ในวันหยุด การมีความรู้และมีวุฒิการศึกษาสูงขึ้นก็มีความมั่นใจมากขึ้นกล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจด้วยตนเอง การฝึกอาชีพเสริมก็ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมเวทีชาวบ้าน ที่ครู ศรช. เป็นแกนนำ ประชาชนให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมมาก เพราะได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเอง รวมทั้งกล้าอย่างหนักแน่นด้วยว่าเป็นวิธีการที่ช่วยยกระดับจิตสำนึกอย่างแท้จริง

ตอนที่ 5.3.8 ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในทรศนะของประชาชน

ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์ว่าศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประสบปัญหาอุปสรรคในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อการศึกษา และการฝึกอบรมมีไม่เพียงพอ ในบางพื้นที่ ครู ศรช. ไม่มีความสันทัดในสาขาวิชาที่จะให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนได้ การคัดเลือกผู้มาทำหน้าที่เป็น ครู ศรช. ควรมีการบวกรุ่นเพื่อให้ได้บุคคลที่เห็นความสำคัญของการมีอาชีพครู ซึ่งควรเป็นผู้อำนวยความสะดวกมากกว่าที่จะเป็นผู้บรรยายหรือผู้สอน

ตอนที่ 6 วิเคราะห์เอกสารจากข้อมูลเอกสารขององค์การบริหารส่วนตำบล

ผู้วิจัยจำแนกกิจกรรม / โครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้แก่สมาชิกในชุมชน โดยใช้วิธีเจนนับจำนวนกิจกรรม / โครงการ ตามปีงบประมาณ 2542-2544 และตามชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งกำหนดไว้ในแผนพัฒนาตำบล และข้อบังคับตำบลเกี่ยวกับรายจ่ายงบประมาณประจำปี เพื่อการพัฒนาชุมชน

การเจนนับกิจกรรม / โครงการ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดสรรไว้ จำแนกตาม กิจกรรม / โครงการที่เสริมพลังอำนาจให้ประชาชนที่อยู่ในชุมชนเพื่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนนี้

(1) การให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร เช่น การจัดตั้งหอกระจายข่าวของหมู่บ้าน การอบรมคอมพิวเตอร์ การจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นต้น

(2) การฝึกอาชีพ/ฝึกทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี เช่น การฝึกอาชีพทำพวงหรีดของกลุ่มแม่บ้าน การทำกล้วยตาก-กล้วยอบแห้ง การอบรมเยาวชนเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน เป็นต้น

(3) การสนับสนุนให้ชุมชนมั่นใจในตนเอง เช่นการอบรมกลุ่มผู้สนใจต่างๆ เช่น การอบรมกลุ่มแม่บ้านเกี่ยวกับธุรกิจชุมชน การอบรมผู้นำเยาวชน การส่งสมาชิกสภา อบต. เข้าสัมมนา เป็นต้น

(4) การส่งเสริมชุมชนกำหนดวิถีชีวิตตนเองได้ เช่น การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ การจัดตั้งร้านค้าชุมชน การบริหารจัดการเงินออมของหมู่บ้าน เป็นต้น

(5) การส่งเสริมชุมชนให้มีความสามารถพึ่งตนเองได้ เช่น การจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพเพื่อให้เป็นศูนย์รวมของกลุ่มต่างๆ เช่น กลุ่มทอผ้า กลุ่มทำขนมอบแห้ง กลุ่มทำปุ๋ยชีวภาพ เป็นต้น

(6) การส่งเสริมชุมชนให้ตระหนักในความสามารถของตนเองว่ามีพลังที่จะยกระดับจิตสำนึกได้ เช่น การส่งเสริมการจัดเวทีชาวบ้าน การอบรมเพื่อป้องกันเรื่องยาเสพติด การอบรมเพื่อป้องกันโรคเอดส์ การจัดทำเอกสารและจัดประชุมเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เป็นต้น

(7) การส่งเสริมชุมชนให้มีคุณลักษณะที่สามารถตัดสินใจเองได้ แก้ปัญหาเองได้ เช่น การฝึกอบรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การกำหนดรูปแบบ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

(8) การส่งเสริมชุมชนให้มีคุณลักษณะที่มีความสามารถในการวางแผน เช่น โครงการจัดสวัสดิการให้ผู้สูงอายุและผู้พิการ

(9) การส่งเสริมชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น เช่น โครงการขุดลอกคูคลอง โครงการปลูกต้นไม้ในชุมชน โครงการหน้าบ้านนำมอง โครงการกำจัดขยะ เป็นต้น

(10) การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี กิจกรรมการแข่งขันกีฬา กิจกรรมพัฒนาถนนรอบหมู่บ้าน เป็นต้น

ตารางที่ 32 การจัดสรรงบประมาณในองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อสนับสนุน กิจกรรม/โครงการ เพื่อพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน ปีงบประมาณ 2542-2544

กิจกรรม / โครงการที่ อบต. จัดให้แก่สมาชิกในชุมชนด้านต่างๆ ต่อไปนี้	2542			2543			2544		
	ชั้น 1	ชั้น 3	ชั้น 5	ชั้น 1	ชั้น 3	ชั้น 5	ชั้น 1	ชั้น 3	ชั้น 5
	จำนวน			จำนวน			จำนวน		
1. การให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร	5	2	4	9	3	2	10	5	2
2. การฝึกอบรม/ฝึกทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี	1	1	5	3	1	1	2	3	1
3. การสนับสนุนให้ชุมชนมั่นใจในตนเอง	-	3	2	-	1	-	1	-	-
4. การสนับสนุนให้ชุมชนกำหนดวิถีชีวิตตนเองได้	-	3	1	1	2	2	3	-	-
5. การส่งเสริมชุมชนให้มีความสามารถพึ่งตนเองได้	1	1	1	1	2	1	1	1	-
6. การส่งเสริมชุมชนให้ตระหนักในความสามารถของตนเองว่ามีพลังที่จะยกระดับจิตสำนึกได้	4	4	8	1	4	5	4	5	3
7. การส่งเสริมให้ชุมชนมีคุณลักษณะที่สามารถตัดสินใจเองได้แก้ปัญหาเองได้	-	-	2	1	1	-	1	1	-
8. การส่งเสริมชุมชนให้มีคุณลักษณะที่มีความสามารถในการวางแผน	1	1	1	2	1	1	2	3	1
9. การส่งเสริมชุมชนให้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น	3	1	9	3	8	5	6	9	3
10. การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมกับ อบต.	5	2	7	3	2	5	7	2	2

จากตารางที่ 32 แสดงว่า การวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับกิจกรรม/โครงการเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนนั้น พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ให้การสนับสนุนในด้านการให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับ อบต. การส่งเสริมชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น และด้านการส่งเสริมชุมชนให้ตระหนักในความสามารถของตนเองว่ามีพลังที่จะยกระดับจิตสำนึกได้ ตามลำดับ

ตอนที่ 7 วิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลที่ได้โดยสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยนำสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง รวมทั้งการวิเคราะห์เอกสารที่ได้มาจากองค์การบริหารส่วนตำบล ไปจัดการสนทนากลุ่มกับประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 คือ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี/ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาดี อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 6 คน และองค์การบริหารส่วนตำบลสวนหลวง / ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนซอยบ้านไต้ลัง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 6 คน องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3 คือ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจรเข้สามพัน/ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจรเข้สามพัน อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 8 คน และองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสุพรรณ / ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดทับกระดาน อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 5 คน องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 คือ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลคชสิทธิ์/ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนคชสิทธิ์-โรงเรียนขอนแก่น อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี จำนวน 8 คน และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมู/ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนหนองหมู อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี จำนวน 8 คน รายละเอียดของผู้สนทนากลุ่ม และวันเดือนปีที่สนทนากลุ่ม มีปรากฏในภาคผนวก ค

ผู้วิจัยเป็นผู้นำสนทนากลุ่ม เพื่อให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความเห็นเรื่องปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการขององค์การบริหารส่วนตำบลที่สนับสนุนแก่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
2. ความเห็นเรื่องการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
  - 2.1 ความเห็นเรื่องคุณลักษณะของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ครู ศรช.)
  - 2.2 ความเห็นเรื่องวิธีการสอนนอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมพลังอำนาจแก่ผู้เรียน/สมาชิกในชุมชน
  - 2.3 ความเห็นเรื่องกิจกรรม/โครงการที่ ครู ศรช. ดำเนินการว่าประสบความสำเร็จในเรื่องใดบ้าง
  - 2.4 ความเห็นเรื่องกิจกรรม/โครงการที่ ครู ศรช. ดำเนินการว่ามีปัญหาอุปสรรคในเรื่องใดบ้าง
  - 2.5 ความเห็นเรื่องคุณลักษณะของผู้เรียน/สมาชิกในชุมชนที่ได้รับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน
3. ความเห็นเรื่องความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

ผลการสนทนากลุ่ม สรุปได้ ดังนี้

ความเห็นเรื่องปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการขององค์การบริหารส่วนตำบลที่สนับสนุนแก่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 คือ ที่ ศรช. นาคี เห็นพ้องต้องกันว่า อบต. สนับสนุนสถานที่ให้จัดเป็นห้องเรียน ของ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน เพราะมีห้องของที่ทำการ อบต. อยู่แล้ว ส่วนที่ ศรช. โรงเจบ้านไต้ลั้ง ประชาชนสนใจที่จะมี ศรช. เป็นของท้องถิ่น จึงได้ขอให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอกระทุ่มแบนมาดำเนินการจัดตั้ง โดยชาวบ้านสนับสนุน โต้ะ-แก้อี้ ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกสภา อบต. และกรรมการหมู่บ้านเป็นอย่างดี

ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3 คือ ที่ ศรช. จรเข้สามพัน มีความเห็นของกลุ่มเช่นเดียวกันว่า อบต. สนับสนุนสถานที่ให้เรียนการศึกษาสายสามัญ โดยเต็มใจให้ใช้ห้องประชุมปรับอากาศของ อบต. เป็นที่นัดพบกลุ่มผู้เรียนด้วย แต่ที่ ศรช. วัดทับกระดานในพื้นที่ อบต. บ่อสุพรรณ กลับได้รับการช่วยเหลือเรื่องสถานที่ตั้งของ ศรช. จากวัดทับกระดาน รวมทั้งการบริจาค โต้ะ-แก้อี้ด้วย ส่วน อบต. คาดว่าจะให้ยืมเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้งาน

ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 ในพื้นที่ อบต. คชสิทธิ์ บอกกับผู้วิจัยว่า พวกเขาได้รับการสนับสนุนเรื่องสถานที่ตั้ง ศรช. จากโรงเรียนประถมศึกษาในท้องถิ่นที่อนุญาตให้ใช้อาคารเก่าของโรงเรียนเป็นที่พบกลุ่ม ส่วน อบต. จะสนับสนุนกิจกรรมของ ศรช. ในเรื่องเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เช่น การรับสมัครนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน การฝึกอาชีพเสริม ส่วนที่ ศรช. หนองหมู ได้รับการสนับสนุนจาก อบต. ให้พื้นที่บางส่วนในสำนักงาน จัดตั้งเป็น ศรช. โดยบริการครูภักดิ์จำพวก โต้ะ-แก้อี้เพื่อให้นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนใช้พบกลุ่ม

ความเห็นเรื่องการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ความเห็นเรื่องคุณลักษณะของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ครู ศรช.)

ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ที่ ศรช. นาดี ผู้สนทนากลุ่มทั้งหมดให้ความเห็นทำนองเดียวกันว่า ครู ศรช. ควรเป็นผู้ที่มีความจริงใจ ใจกว้าง ให้เกียรติผู้เรียน มีมนุษยสัมพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้เรียนท่านหนึ่งเอ่ยว่า “ครู ศรช. ขอให้จริงใจเท่านั้นแหละ เรื่องอื่นๆ ที่ดีๆ ก็จะมา” ส่วนประชาชนที่มาใช้บริการของ ศรช. โรงเจบ้านไต้ลั้ง เห็นว่า ครู ศรช. ควรมีคุณลักษณะอื่นๆ อีก เช่น มีทักษะการสอน เพราะผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ใหญ่ ผ่านร้อนผ่านหนาวมาก ไม่ชอบมานั่งฟังเป็นเด็กๆ

ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3 และชั้น 5 ประชาชนที่มาใช้บริการจาก ศรช. ทั้ง 2 แห่ง เมื่อสนทนากลุ่มแล้ว ทุกคนให้ความเห็นของกลุ่ม ต่อคุณลักษณะ ครู ศรช. เช่นเดียวกับกับประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1

ความเห็นเรื่องวิธีการสอนนอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมพลังอำนาจแก่ผู้เรียน/ สมาชิกในชุมชน

ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ประชาชนที่ ศรช. นาดี ทั้งหมดที่ร่วมสนทนากลุ่มยืนยันหนักแน่นว่า เทคนิควิธีการสอนแบบการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน/การฝึกอบรม การประชุมกลุ่มย่อย/สัมมนา และการบรรยาย-อภิปราย ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้สึกว่าได้รับการเสริมพลังอำนาจ เพราะได้แสดงความคิดเห็น การมีความรู้ ข้อมูล เป็นอย่างดี ทำให้มีความมั่นใจในตนเอง และกล้าแสดงออกมากขึ้น ผู้เรียนท่านหนึ่งเป็นนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเล่าว่า “ก่อนหน้านั้นเป็นพนักงานขายของหน้าร้านแว่นตา ไม่ค่อยกล้าคุยกับลูกค้า เกรงเขาจะดูถูกที่ความรู้ัน้อย แต่เมื่อเรียนจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รู้สึกว่ามีความมั่นใจมากขึ้น กล้าพูดคุย และแสดงความคิดเห็นกับนายจ้างและเพื่อนร่วมงานได้ดีขึ้น” ส่วนประชาชนที่ ศรช. โรงเจบ้านไต้ลั้ง เห็นว่า เทคนิควิธีการสอนแบบการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน/การฝึกอบรมสำคัญที่สุด และเทคนิคอื่นๆ ก็สอดคล้องกับผู้เรียนใน ศรช. นาดี กล่าวไปแล้ว แต่เสริมว่า เทคนิคการสอนแบบการระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหา ก็ช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกว่ามีพลังอำนาจมากที่สามารถวิเคราะห์ปัญหา และพยายามหาทางแก้ไขด้วยตนเอง รู้สึกว่าพึ่งตนเองได้ดีขึ้น

ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3 และ ชั้น 5 มีความเห็นสอดคล้องกับประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 เกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนนอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมพลังอำนาจแก่ผู้เรียน โดยผู้เรียนท่านหนึ่งกล่าวคำว่า “ท่าทีของครู ศรช. ที่ให้เกียรติแก่ผู้เรียน และมีมนุษยสัมพันธ์ดี ช่วยได้มากกับเทคนิควิธีการสอนแบบการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน/การฝึกอบรม”

ความเห็นเรื่องกิจกรรม/โครงการที่ ครู ศรช. ดำเนินการแล้วประสบความสำเร็จ

ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 6 แห่งในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม พูดเป็นเสียงเดียวกันว่า ศรช. ดำเนินการประสบความสำเร็จเป็นอย่างสูงในการจัดการศึกษาสายสามัญให้กับประชาชนในท้องถิ่น รองลงมาคือ การฝึกอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้แก่สมาชิกในชุมชน รวมทั้งให้คำแนะนำในการศึกษาต่อ ผู้เรียนบางคนถึงกับกล่าวว่า “วุฒิการศึกษาจาก กศน. ผมจะนำไปใช้ในการสมัครเรียนในระดับสูงขึ้นไป ต่อไปผมอาจสมัครเป็น ส.ส. หรือ ส.ว.”

ความเห็นเรื่องกิจกรรม/โครงการที่ ครู ศรช. ดำเนินการแล้วเกิดปัญหาอุปสรรค

ประชาชนจาก ศรช. นาดี ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ส่วนใหญ่พูดคล้ายๆกันว่า ปัญหาใหญ่ของ ศรช. คือ ครู ศรช. มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้ขาดการต่อเนื่องในการให้การศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาสายสามัญ ผู้เรียนต้องปรับตัวให้เข้ากับเทคนิควิธีการสอนของ ครู ศรช. ที่มาใหม่อยู่เรื่อยๆ บางครั้งถึงกับต้องจัดตัวกันเอง มิฉะนั้นก็จะเตรียมตัวสอบไม่ทัน ส่วนประชาชนจาก ศรช. บ้านไต่ลิ่ง เห็นว่า ปัญหาใหญ่ คือ วัสดุประกอบการศึกษามีไม่เพียงพอ เวลาออกอากาศ ETV จากดาวเทียมไทยคม ไม่สะดวกกับผู้เรียน นอกจากนั้น ผู้เรียนกลุ่มนี้รำพึงว่า “มีภาระจะต้องช่วยจ่ายค่าน้ำ-ค่าไฟให้กับโรงเจ ซึ่งเป็นเจ้าของสถานที่ จำนวน 20 บาทต่อเดือนต่อคน ภาระอย่างนี้ อบต. น่าจะให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในท้องถิ่น ถ้าเขาช่วยได้คงจะดีมาก”

การสนทนากลุ่มกับประชาชนจาก ศรช. จรเข้สามพัน ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3 พบว่า ปัญหาใหญ่ ในการดำเนินงาน ของ ศรช. คือ ผู้เรียนต้องการไปทัศนศึกษา เพื่อเสริมประสบการณ์ตรง แต่นัดหมายกลุ่มได้ยาก เนื่องจากการจัดทัศนศึกษาแต่ละครั้ง ครู ศรช. จะตกลง วัน-เวลาที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ของทุกระดับการศึกษาสามารถไปได้ ซึ่งทำได้ยากมาก นอกจากนี้แล้วปัญหาใหญ่อยู่ที่ผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนที่อายุน้อย มักจะมีเวลาว่าง แต่ไม่มีเงินสมทบค่าใช้จ่ายเป็นค่าเดินทาง

ส่วนผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ ก็จะมีเงิน แต่ไม่มีเวลาที่จะไปทัศนศึกษา ส่วนผู้เรียนใน ศรช. วัดทับกระดาน ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาของการดำเนินงาน ศรช. ว่าเป็นปัญหาเดียวกับที่อื่นๆ คือ ครู ศรช. เปลี่ยนบ่อย ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการเรียนและการทำกิจกรรม

ส่วนประชาชนจาก ศรช. คชสิทธิ์ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 เมื่อสนทนาแล้ว พบว่า ปัญหาการดำเนินงาน ของ ศรช. คือ การฝึกอาชีพเสริมต่างๆ แล้วหาตลาดได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลิตภัณฑ์ประเภทขนมอบแห้ง อาหารอบแห้ง จะไม่มีตลาดรองรับของ อย. (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา-ผู้วิจัย) จึงไม่ได้รับความนิยม ส่วนประชาชน ที่ ศรช. หนองหมู เห็นว่า ปัญหาใหญ่ที่พบ คือ ผู้เรียนการศึกษาสายสามัญส่วนใหญ่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีการทำงานในวันปกติ (จันทร์-ศุกร์) และทำงานล่วงเวลาในวันเสาร์-อาทิตย์ จึงมักประสบกับปัญหาเรื่อง วัน-เวลาสอบไล่ประจำภาค ซึ่งผู้เรียนมักจะเลือกขาดสอบมากกว่าจะขาดงาน เนื่องจากทำให้ขาดรายได้และการขาดงานก็ไม่เป็นที่พึงประสงค์ของนายจ้าง ผู้เรียนคนหนึ่งรำพึงว่า “โธ่พี่! ผมท่องหนังสือแทบตาย แต่ลงเรียนมาสองเทอมแล้ว ไม่ได้สอบชั้กที เพราะนายเขาเร่งงาน ผมก็ต้องเลือกงานก่อนล่ะครับ” ส่วนอีกกรณีหนึ่งคือ ประชาชนในพื้นที่นี้มีอาชีพเกษตรกรรม ทำให้ไม่สะดวกที่จะมาเข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอาชีพเสริม ซึ่งมีปัญหาว่าถ้าผู้เข้ารับการอบรมน้อยกว่า 15 คนจะเบิกเงินค่าวิทยากรไม่ได้

ความเห็นเรื่องคุณลักษณะของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

การสนทนากลุ่มทำให้รับทราบว่า ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ที่ ศรช. นาดี การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ทำให้ประชาชนมีคุณลักษณะที่เด่นชัด คือ การมี/ได้รับความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร การมี/ได้รับการฝึกอาชีพ/ฝึกทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี มีความมั่นใจในตนเอง กำหนดวิถีชีวิตตนเองได้ ส่วนประชาชนใน ศรช. โรงเจบ้านไต้ลั้ง กล่าวอย่างหนักแน่นว่า “การมีวุฒิการศึกษาเพิ่มขึ้น ทำให้ตระหนักในความสามารถของตนเองว่ามีพลังที่จะยกระดับจิตสำนึกได้ รวมทั้งมีความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมกับชุมชน”

การสนทนากลุ่มกับประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3 ทั้งที่ ศรช. จรเข้สามพัน และ ศรช. วัดทับกระดาน รวมทั้งประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 5 คือที่ ศรช. คชสิทธิ์ และ ที่ ศรช. หนองหมู ทำให้ทราบว่า การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ทำให้ประชาชนมีคุณลักษณะที่เด่นชัด เช่นเดียวกับที่ปรากฏในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1

ความเห็นต่อความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ที่ ศรช. นาดี ที่ร่วมสนทนากลุ่มให้ความเห็นว่า อบต. ไม่ได้มีส่วนในการบริหารจัดการของ ศรช. นัก เพียงแต่สนับสนุนให้สมาชิกสภา อบต. มาเรียนเพื่อเพิ่มวุฒิการศึกษา และจัดสรรพื้นที่บางส่วนในสำนักงาน อบต. ให้เป็นที่ตั้งของ ศรช. ส่วนที่ ศรช. โรงเรียนบ้านได้สั่ง กล่าวชื่นชมผู้สื่อข่าวท้องถิ่นของหนังสือพิมพ์รายวันที่อยู่ในพื้นที่นี้ว่า มีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์ด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน และการที่มีสมาชิกสภา อบต. เป็นนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ก็ช่วยสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมประจำปี

ในทำนองเดียวกันการสนทนากลุ่มกับประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3 ที่ ศรช. จรเข้สามพัน ก็ได้กล่าวชื่นชม อบต. จรเข้สามพันเป็นอย่างมากที่สนับสนุนทั้ง สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งวิทยากรในการให้ความรู้เฉพาะทาง และการบริหารจัดการอื่นๆ เช่น การประชาสัมพันธ์กิจกรรม / โครงการ ต่างๆ เป็นอย่างดี แต่การสนทนากลุ่มที่ ศรช. วัดทับกระดาน ประชาชนเห็นว่า อบต. ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการใน ศรช. เลย มีเพียงการประชาสัมพันธ์เรื่องการรับสมัครนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนใหม่ในแต่ละภาคการศึกษาเท่านั้น

ส่วนการสนทนากลุ่มกับประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 ที่ ศรช. คชสิทธิ์ นั้น ประชาชนพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า อบต. สนับสนุนมากในด้านการประชาสัมพันธ์ โดยออกเสียงตามสายเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่ ศรช. จะดำเนินการ ส่วน ศรช. หนองหมู ประชาชนชื่นชมที่ อบต. หนองหมู ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดีทั้งเรื่องสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ เน้นเรื่องการประชาสัมพันธ์การรับนักศึกษาใหม่ในแต่ละภาคการศึกษา และการจัดกิจกรรม / โครงการต่างๆ

กล่าวโดยสรุป การสนทนากลุ่มของผู้วิจัยกับประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ทั้ง 6 แห่ง เห็นได้ชัดเจนว่าประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะครู ศรช. และเทคนิควิธีการสอนนอกระบบโรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง รวมถึงการวิเคราะห์เอกสารด้วย จึงเป็นสิ่งที่สามารถยืนยันได้อย่างหนักแน่นว่าผลการวิจัยมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ

การวิจัยเรื่อง “การเสริมพลังอำนาจด้วยการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลภาคกลาง” ที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มครูศูนย์การเรียนชุมชน และกลุ่มประชาชน ซึ่งทั้ง 3 กลุ่มนี้อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 โดยใช้เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การสนทนากลุ่ม และการวิเคราะห์เอกสาร จึงช่วยให้ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ และถูกต้อง บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ข้อสรุปไปในทิศทางเดียวกัน คือ ปัจจัยทรัพยากรการบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลภาคกลาง ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ที่มีผลต่อเทคนิควิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในศูนย์การเรียนชุมชน เพื่อเสริมพลังอำนาจในเกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยทรัพยากรการบริหารในศูนย์การเรียนชุมชนที่เน้นคุณลักษณะ ครูศูนย์การเรียนชุมชนและเทคนิควิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในศูนย์การเรียนชุมชน ที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลภาคกลาง ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ที่เสริมพลังอำนาจแก่ชุมชนให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ความสัมพันธ์ของปัจจัยทรัพยากรการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์การเรียนชุมชน ความสัมพันธ์ของปัจจัยทรัพยากรการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชน และความสัมพันธ์ของศูนย์การเรียนชุมชนกับประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ส่วนใหญ่ไม่แสดงว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ที่จะช่วยเสริมพลังอำนาจให้แก่สมาชิกในชุมชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน ดังนั้น ผลการวิจัยจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยทั้ง 3 ข้อ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคนิควิธีการสอนนอกระบบโรงเรียนที่เสริมพลังอำนาจให้แก่ประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนทั้ง 10 ประการนั้น ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างดี โดยเทคนิควิธีการสอนนอกระบบโรงเรียนที่ครูศูนย์การเรียนชุมชน นำมาใช้ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 มากคือ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน / การฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับที่ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนให้ความเห็นไว้ อันดับรองๆ ลงมาคือ การประชุมกลุ่มย่อยและการสัมมนา และการระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหา ทั้งนี้เมื่อประชาชนมีความรู้เพิ่มขึ้นและได้รับการฝึกอบรมในด้านอาชีพทำให้พึ่งตนเองได้ ก็ทำให้มีความมีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออกกล้าตัดสินใจด้วยตนเอง อันถือได้ว่า การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ด้วยเทคนิควิธีการสอนดังกล่าวมาข้างต้น ช่วยเสริมพลังอำนาจแก่ประชาชน